

nt

naš tednik

LETO XXXXI.
Številka 44
Cena 8,— šil.
(10 din)

petek,
2. novembra 1990

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

Dijaki in dijakinje so stavkali zaradi lažne Haiderjeve izjave v „Pressestunde“

Dijaki in dijakinje Slovenske gimnazije so v torek, 30. oktobra 1990, izrazili svoj protest proti izjavam koroškega deželnega glavarja Haiderja z enourno stavko pred poslopjem gimnazije. Haider je namreč dejal, da je Slovenska gimnazija propadla, ker je geto-šola.

Zastopniki dijakov Slovenske gimnazije in Koroška dijaška zveza so na ta način izrazili protest proti lažni Haiderjevi izjavi, ki nikakor ne ustreza resnici.

Foto: Gotthardt

(Več na strani 2)

Gledališki festival Alpe-Jadran v Beljaku izključuje naše kulturne organizacije

Včasih dobiva geslo Alpe-Jadran prizvok, ki vsebinski zasnovi ne ustreza. Alpe-Jadran naj bi imelo povezovalni značaj med pripadniki različnih narodov tega območja. Od 12. do 17. nov. 1990 bo v Beljaku Gledališki festival Alpe-Jadran. Povabljeni so med drugimi gledališči tudi Slovensko mladinsko gledališče, ki bo gostovalo v ponedeljek, 12. nov. 1990, v veliki dvorani kongresne hiše v Beljaku. Grenak priokus k prireditvi pa prispeva organizator, ki govori o mednarodni kooperaciji, vendar k sodelovanju osrednjih slovenskih kulturnih organizacij koroških Slovencev (Kršćanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza) ni povabil. Tako je težko govoriti „o mednarodni kooperaciji“, ko pa komaj 40 kilometrov stran od Beljaka k sodelovanju ni mogoče povabiti obeh osrednjih kulturnih organizacij, ki imata svoj sedež v Celovcu. To je škoda, ki jemlje geslu Alpe-Jadran izpovedno moč.

Na diskusiji s Haiderjem je Peterle predlagal:

„Pri uradnih obiskih naj je tudi Slovenec v koroški delegaciji“

Slovinci ostro zavračajo napad na Slovensko gimnazijo

V hiši dialoga Katoliške prosvete v Tinjah sta se pretekli torek na javni diskusiji srečala slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle in koroški deželni

glavar Jörg Haider, ki sta v zvezi z midsosedsnimi odnosi nakazala nekaj novih možnosti sodelovanja v prihodnosti.

Kar se tiče vprašanja slovenske narodne skupnosti pa je bila tudi tokrat zapravljen priložnost za konkretni dialog, ki ga deželni glavar sicer išče, išče pa ga tudi

slovenska narodna skupnost — toda vsak ga pojmuje drugače; prepogosto pa je preveč usmerjen v preteklost. Vedno novi napadi deželnega glavarja — tokrat na Slovensko gimnazijo — pa tudi niso ravno prvi korak k izboljšanju razmerja med večino in slovensko narodno skupnostjo v deželi.

(Več na strani 5)

Pod geslom „Vsak govori svoj jezik, ali se sporazumemo?“ sta v Tinjah razpravljala slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle in koroški deželni glavar Jörg Haider. Diskusijo je suvereno vodil dr. Reginald Vospernik. Foto: Watra

Marca 1991 še ne bo direktnih volitev županov

Ker se stranke niso mogle pravočasno zediniti, marca 1991 na občinskih volitvah še ne bo direktnih volitev županov. Taka ureditev naj bi po prvotnem osnutku veljala za občine, kjer nobena stranka ne bi dobila absolutne večine. Tam naj bi volilni upravičenci v drugem volilnem krogu dali svoj glas kandidatu dveh najmočnejših frakcij. KSOO je svojčas odklanjal tak postopek, ker bi bila s tem onemogočena pogajanja manjših frakcij z vladnimi strankami.

Oster odgovor učiteljev, dijakov in Združenja staršev Slovenske gimnazije na nesramne Haiderjeve napade

Haider ravna kot politični rokomavh

Koroški deželni glavar Haider (pravzaprav bi morali pravilneje reči „Deželni glavar koroških Nemcev“) je v nedeljski tv-oddaji „Tiskovna ura“ o Slovenski gimnaziji trdil, da je „navsezadnje propadla zaradi tega, ker je getovska šola“. V ostrem protestnem odgovoru Združenje staršev, učiteljski zbor, odbor šolske skupnosti in pa Zveza absolventov Slovenske gimnazije zavračajo Haiderjeve nestrokovne napade in ga sprašujejo, od kod ima take informacije. Napadeni ugotavljajo, da gimnazija že 34 let deluje uspešno in da je v tem

času navezala številne stike z drugimi gimnazijami in drugimi izobraževalnimi zavodi v Avstriji in inozemstvu. „Naj omenimo le beljaško Višjo tehniško šolo/HTL Villach, s katero se je gimnazija v letošnjem spominskem letu tesno povezala. Gimnazija je odprta vsem avstrijskim državljanom, ne glede na njihovo materinščino.“

Na koncu ugotavljajo, da Slovenska gimnazija deluje že v času vladavine petega deželnega glavarja in prepričani so, da bo preživela tudi tega.

IZJAVA

V televizijski oddaji v nedeljo, 28. 10. 1990, je izjavil koroški deželni glavar Jörg Haider med drugim tole: „Slovenska gimnazija je navsezadnje propadla zaradi tega, ker je getovska šola.“

Učiteljski zbor Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence proti tej nekvalficirani izjavi najostreje protestira. S čim utemeljuje koroški deželni glavar in obenem predsednik Deželnega šolskega sveta za Koroško svojo trditev? Z dejstvi in resnico tega ne more.

ZG in ZRG za Slovence deluje uspešno že 34. leto; to dokazujejo tudi poklicni uspehi njenih absolventov. V teh letih je navezala stike s številnimi gimnazijami in drugimi izobraževalnimi zavodi v Avstriji in v inozemstvu. Naj omenimo samo beljaško Višjo tehniško šolo/HTL Villach, s katero se je gimnazija v letošnjem spominskem letu tesno povezala. Gimnazija je odprta vsem avstrijskim državljanom, ne glede na njih materinščino.

Vprašamo deželnega glavarja kot predsednika DŠS, odkod ima informacije, ki so ga privedle do te neutemeljene izjave o propadu in getovski situaciji Slovenske gimnazije. Očitno je motena komunikacijska vez med DŠS in deželnim glavarjem.

ZG in ZRG za Slovence doživlja že petega koroškega deželnega glavarja. Prepričani smo, da bo preživela tudi tega.

Protestu se pridružujejo Združenje staršev, Odbor šolske skupnosti in Zveza absolventov Slovenske gimnazije.

Bo Slovenija navezala stike z Izraelom?

Kako se spreminjajo časi! Ni še dolgo od tega, ko je osrednji slovenski časopis „Delo“ o Izraelu pisal kot o izrodku imperalizma, rasizma in sionizma, Arabce pa koval v zvezde. To so bili časi neuvrščeniosti. Danes (točneje: prejšnji teden) pa predsednik Slovenije Milan Kučan, sam bivši član komunistične (beri: neuvrščeniosti) stranke odide na obisk v isti Izrael in se tam sestane z njegovimi visokimi predstavniki, med drugim s šefom izraelskih socialdemokratov Šimonom Perezom. Kučan je dejal, da tako Izrael kot Slovenija želita čimprej urediti odnose. Kot je znano, je Jugoslavija leta 1967 prekinila diplomatske odnose z Izraelom. Tedaj je to storil celotni vzhodni blok. (Yu je bila menda neodvisna?)

Ni pa jasno, kakšne recepte je izraelski socialdemokratski šef Perez dal Kučanu, kako doseči preimenovanje bivše Zveze komunistov Slovenije (ZKS) v socialdemokratsko stranko. Konec minulega tedna je ZKS-Stranka demokratične prenovne imela v Novi Gorici svoj „prenoviteljski“ kongres, na katerem so hoteli postati socialdemokrati. Vendar jim je Socialdemokratska stranka Slovenije ta „krst pri Soči“ krepko zagrenila — vse možne izpeljanke besede „socialdemokratski“ je dala namreč sodnijsko zaščititi.

Tako so komunisti ostali samo Stranka demokratične prenovne/SDP, kar zveni tudi kot Socialdemokratska partija. A beseda „partija“ smrdi po bivši partiji. Res, v Sloveniji ni enostavno biti komunist!

Diskusija v Ločah je prikazala navidezno mirno vodno gladino, v globini pa vre

Že dvojezični krajevni napis bi motil mirno sožitje

V Ločah so se v kulturnem domu zbrali mnogi pripadniki obeh narodnih skupnosti, da bi poizkusili storiti korak k lepšemu medsebojnemu razumevanju. Avtor filma „Vas ob meji“ Thomas Pluch je imel kratek uvodni referat, nato pa je sledila diskusija z deželnim glavarjem Jörgom Haiderjem, Jožetom Messnerjem, Guntherjem Spathom, Theodorjem Domejem, Francem Černutom in Hansom Simonitschem. Diskusijo je vodil urednik ORF Wolfgang Dietmar.

V uvodnih besedah sta v obeh deželnih jezikih zastopnika prirediteljev (SPD „Jepa-Baško jezero“ in Dorfgemeinschaft Lat-schach) izpovedala iskreno željo, da se „dosedanja praksa sožitja obeh narodnih skupin ter skupno delo obeh kulturnih

društev po tej priložnosti izboljša in nikakor ne poslabša“. Za SPD „Jepa-Baško jezero“ je spregovorila Anica Resmann. Prizadevanje prirediteljev je bilo usmerjeno k „skupni poti ob vasi ob meji“.

Nekdo je na podiju priznal,

Na sprejemu na predvečer avstrijskega državnega praznika

Smolle: „V celoti gledano, smo se odločili za pravilno pot!“

Na predvečer avstrijskega državnega praznika, v četrtek, 25. oktobra 1990, sta predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc in državnozbornski poslanec Karel Smolle vabila na že tradicionalni sprejem v Modestov dom v Celovec.

V svojem pozdravnem govoru je poslanec Karel Smolle izpostavil pomen vsakoletnega srečanja med obema narodnima skupinama na predvečer avstrijskega državnega praznika. To srečanje je tudi viden znak boljšega razumevanja v deželi. Smolle je dejal, da se je del slovenske narodne skupine odločil za novo pot v narodnostni politiki in išče dialog z večinskim narodom v deželi. „Če v celoti ocenjujemo našo novo pot, potem moramo ugotoviti, da smo se pravilno odločili,“ je poudaril Smolle, ki je letos vabil na sprejem kot državnozbornski poslanec zadnjič.

V svojem nagovoru se je na kratko ozrl v preteklost in ugotovil, da se je v deželi in državi marsikaj spremenilo na bolje. To pa je bilo mogoče le ob pomoči in uvidenosti mnogih prijateljev slovenske narodne skupnosti, pa tudi marsikaterega politika, ki je šele zdaj spremenil svoje mnenje. Smolle je pri tem omenil bivšega dež. glav. Wagnerja, ki je šele v zadnjih štirih mesecih v funkciji dež. glav. spremenil svoje načelno mnenje o manjšinskem vprašanju.

Smolle se je zahvalil za sodelovanje tudi tisku, izrekel pa je tudi priznanje znanosti in znanstvenikom, ki so prispevali k novemu dialogu in razumevanju narodne skupnosti v deželi. Nazadnje pa se je Smolle zahva-

lil tudi vsem posameznikom, ki so v vasi vodili dialog. Večer, katerega so se udeležili vidni zastopniki koroške politike in cerkvenih ustanov, so glasbeno popestrili Smrtnikovi fantje iz Kort. Silvo Kumer

Smrtnikovi fantje so zapeli na sprejemu

Iz Trsta je prišel tudi poslanec Bojan Brezigar s soprogo.

Pričevanja odporikov

V ponedeljek, 22. 10., so v prostorih Republikanskega kluba nova Avstrija na Dunaju predstavili četrto, koroškim Slovence namenjeno knjigo iz serije „Erzählte Geschichte“. Ta serija je projekt Dokumentacijskega arhiva avstrijskega odpora, ki v obliki intervjujev prič obdeluje zgodovino odpora proti nacizmu v Avstriji. Knjigo o odporu koroških Slovencev je izdal Dokumentacijski arhiv skupno s Klubom Prežihov Voranc in Institutom za proučevanje prostora Alpe-Jadran. Intervjuje sta vodila dr. Helena Verdel in Andreas P. Pittler.

Uvodoma je vodja Dokumentacijskega arhiva dr. Wolfgang Neugebauer opozoril na pomen odpora koroških Slovencev za osvoboditev Avstrije, saj je bil to edini vojaško organizirani odpor na ozemlju naše države. Lasten prispevek k osvoboditvi pa je bil po Moskovski deklaraciji iz leta 1943 pogoj za ponovno vzpostavitev samostojne Avstrije. Dr. Katja Sturm-Schnabl, ki so jo leta 1942 kot 9-letnega otroka izselili, in dr. Anton Jelen, bivši član Osvobodilne fronte, sta spregovorila o spominih na čas okupacije in odpora; Sturm-Schnabl je posebej poudarila, da je zgrožena nad tem, da tudi druga republika nikdar v ustreznih obliki in odkrito pokazala hvaležnosti do bivših odporikov in sočutja z žrtvami. Povedala je, da je hvaležna Verdellovi in Pittlerju, da bo končno mogoče v tej knjigi brati o teh strašnih časih.

Knjiga je razdeljena v štiri poglavja, in sicer: Slovenci v prvi republiki, od okupacije do napada na Jugoslavijo, izseljevanje in odpor. Poleg dr. Sturm-Schnablove in dr. Jelena so v tej knjigi spregovorili še dipl. inž. Janko Urank, dr. Pavle Zablatnik, Feliks Wieser st., Milena Gröblacher, Janez Wutte-Luc in mnogi drugi. Knjiga je izšla pri založbi Drava.

R. V.

Slovenski ministri na Dunaju

29. in 30. oktobra so se na Dunaju mudili slovenski ministri dr. Peter Vencelj (minister za pouk, izobraževanje in šport), dr. Andrej Capuder (minister za kulturo) in dr. Janez Dular (minister za Slovence po svetu). Sestali se bodo z ministrico za pouk, umetnost in šport dr. Hilde Hawličkovo in visokimi uradniki tega ministrstva. Do obiska bo prišlo po posredovanju poslanca Karla Smolleja.

Peter Millonig zastopa interese slovenske vlade v ZDA

Koroški Slovenec z Zile, Peter Millonig, od 1. oktobra dalje zastopa interese slovenske vlade v Združenih državah Amerike.

Tako nosi sedaj njegovo izvožno-uvodno podjetje v Washingtonu še naziv Vladni urad za zvezo, gospodarske in kulturne zadeve Republike Slovenije.

Peter Millonig je star 33 let, na Dunaju je študiral pravo in je poročen s Slovenko, ki že od svojega tretjega leta živi v ZDA. Imata dve hčerki.

da mu je žal, da se ni naučil slovenskega jezika. Franc Černut se je vprašal, kako izgleda pod mirno vodno gladino sožitja. Naštel je nekaj želja, ki bi pospešile mirno sožitje. „Slovincem je treba priznati pravico do drugačnosti,“ je dejal ter poudaril, da manjka iskrenega pogovora med obema narodnima skupnostima. Ko pa so se potem iz publike oglasili glasovi, ki so rahlo potipali, kako bi izgledalo,

če bi krajevni napis dopolnili tudi s slovenskim nazivom „Loče“, je bilo sožitja konec.

Na vprašanje deželnemu glavarju Haiderju, zakaj pri desetooktobrskih proslavah ni spregovoril tudi v slovenščini, je odgovoril: „Kot vsi drugi predstavniki republike Avstrije, sem tudi jaz uporabil avstrijski državni jezik.“

Do tega, da bi na tem večeru odstranili nekatere kamne, ob katerih se obe narodni skupnosti v Ločah spotikata na skupni poti, žal ni prišlo. Diskusija je bila preveč zazrta v preteklost, tako da ni mogla nakazati smernic za prihodnost. vq

Delovna skupnost koroških mladinskih organizacij je od 26. do 28. 10. 1990 priredila v Globasnici srečanje mladine vseh narodnosti Avstrije. Simbolika prireditve je bila izrecno pozitivna, le obisk je manjkal. Tako so se odzvali povabilu predvsem zastopniki manjšin, zelo malo pa je bilo zastopnikov nemško govorečih mladinskih organizacij.

Že v petek je bil v popoldanskih urah sprejem, katerega so se udeležili kot častni gostje generalni vikar Karl Heinz Frankl, superintendent Herwig Sturm, predstavniki vseh treh deželnih političnih strank in zastopniki osrednjih političnih slovenskih organizacij. Vsi so v svojih govorih poudarili pomembnost takšnih prireditev. Srečanja lahko zblizujejo in tako odprejo dialog, ki pa je mogoč, če odpre roko tudi nemško govoreči sosed v deželi.

Ob večernih urah pa je pri Šteklju potekala diskusija o tako imenovani multikulturalnosti. Na podiju so razpravljali predstavniki vseh narodnih

Srečanje mladine vseh narodnosti Avstrije

Prvi koraki dialoga

Podijski diskusiji se je odzvalo lepo število obiskovalcev in častnih gostov. Še posebno presenečena je bila publika ob izjavah superintendenta Herwiga Sturma, ki se je jasno izrekel za večjo moralno in materialno podporo manjšini.

manjšin Avstrije, dr. Hubert Frasnelli in dr. Peter Gstettner. Diskusijo je vzorno vodil mag. Marjan Pipp. Pri razpravi sami se je izkazalo, da je multikultur-

nost možna samo, če ni enostranska (samo pri Slovencih) in če je narodna skupnost sigurna sama vase. Dokler se naš nemško govoreči sosed ne

bo učil jezika narodne skupnosti, tudi zdrava jezikovna mešana družba nima prostora. Ponovno pa se je izkazalo, da se ob takšnih diskusijah pokažejo tudi problemi sožitja v občinah samih.

V soboto so zastopniki mladinskih organizacij skupno z zastopniki narodnih manjšin sestavili tudi skupno tiskovno izjavo. V njej ugotavljajo, da manjšine niso za Avstrijo obojatev, ampak so integralni del avstrijske družbe. Zato je potrebno v deželi ustvariti ozračje, kjer je izključena getoizacija in številčno ugotavljanje manjšin. Potrebno je poskrbeti za vzdušje tolerance, prijateljstva in večjezičnosti.

V soboto je bil pri Šoštarju v večernih urah praznik večjezičnosti. Nastopali so Bruji, Barbara Stromberger in ansambel Drava.

Zaključek letošnjega srečanja je bil v farni cerkvi, kjer sta domači župnik Peter Sticker in Reinhold Ostermann skupno z mladino darovala večjezično ekumensko bogoslužje.

Telefonska anketa med slovensko govorečim prebivalstvom

Inštitut za empirične socialne raziskave (IFES) je po naročilu Inštituta za proučevanje prostora Alpe-Jadran oz. Zveze slovenskih organizacij izvedel telefonsko anketo med slovensko govorečimi Korošci o aktualnih narodno-političnih vprašanjih. Rezultati so delno zelo presenetljivi.

Organizator tega ni želel...

„Vprašanja so aktualna“, je dejal zastopnik IFES dr. Gehmacher, ki pa se je potem le nekoliko čudil, zakaj slovensko govorečega prebivalstva ni povprašal o enotnem slovenskem zastopstvu.

„O tem je odločal naročnik, Zveza slovenskih organizacij,“ je še dodal priznani znanstvenik, dr. Gehmacher, ki pri tem ni mogel skriti, da mu je le nekoliko nerodno, da je „pozabil“ oz. moral „pozabiti“ na tako pomembno vprašanje.

Ali ZSO ne zanima vprašanje enotnega zastopstva slovenske narodne skupnosti? Verjetno ne! Če bi bil kdo zloben, bi razlagal, češ da je za ZSO tak rezultat boljši. Vprašanja o enotnem zastopstvu pa je bolje ne načeti, ker bi to lahko pomenilo konec dualizma v slovenski organizacijski strukturi.

Tako je menda samo 8 % vprašanih mnenja, da je razvoj v Sloveniji zelo pozitiven tudi za koroške Slovence. Velika večina v tem ne vidi prednosti. Prav tako presenetljivi so rezultati v zvezi s „Slovensko zbornico“, katero, po rezultatih ankete, odklanja 95 % vprašanih, četudi to vprašanje v javnosti še ni zelo znano in se je o tem v preteklosti zaenkrat zelo malo razpravljalo. IFES v svoji študiji ugotavlja, da so bili anketiranci o tem vprašanju zelo dobro informirani. Slovenci so baje zelo nezaupljivi do predloga o registraciji v neki slovenski zbornici.

Vprašani pa so se izrekli za lastno zastopstvo slovenske narodne skupnosti v deželnem zboru in v zveznem parlamentu, kjer naj bi imeli zagotovljena mesta. Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je ta rezultat obrazložil, češ da naj se Slovenci čim bolj vključujejo v obstoječe stranke, na drugi strani pa naj bi dobili v obliki virilnih mandatov tudi zastopstvo v omenjenih zborskih. Vprašani so izrekli zaupanje

obema osrednjima organizacijama (samo 20 % vseh in 10 % zavednega jedra povprašanih ima negativno stališče), so pa mnenja, da niso pravično zastopani.

Aktualnega vprašanja o „enotnem zastopstvu“ v anketi ni bilo; po izjavi dr. Gehmacherja tega ni želela Zveza slovenskih organizacij.

O šolstvu anketa ugotavlja, da po dveh letih izvajanja novega koroškega manjšinskošolskega zakona komaj kdo vidi izboljšanje. Prednosti sicer nekateri vidijo v učenju jezika, nič manj pa ni takih, ki z njo povezujejo poslabšanje. Vprašanci kritično ocenjujejo ločevanje razredov — 85 % jih meni, da je škodljivo.

Dr. Ernst Gehmacher, ki je v imenu IFES vodil anketo, je mnenja, da je potrebno to raziskavo obravnavati v povezavi z vrsto novejših študij o manjšinski problematiki ter o multikulturalnosti v Avstriji, ki vodi do spoznanja, da je pravo multikulturalnost težko doseči, saj je predpogoj zanjo visok kulturni nivo.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm pa želi rezultate te ankete uporabiti kot osnovo za novi narodni program znotraj svoje organizacije. V rezultatih študije tajnik ZSO vidi tudi potrditev svojih stališč, predvsem v zvezi s slovensko zbornico.

Silvo Kumer

Spremembe pri Socialistih Izhajanje KTZ prihodnjih pet let zagotovljeno

Na tiskovni konferenci, minuli ponedeljek, je predsednik socialistične stranke dr. Peter Ambrozy naznanil, da je predsedstvo SPÖ согласно sprejelo sledeči sklep: po odhodu deželnega svetnika Koschata bo njegovo mesto zasedla Karin Achatz, doslej predsednica deželnega zbora. Za predsednico deželnega zbora pa so imenovali Susanno Kövari, na novo pa bo imela v deželnem zboru svoje mesto Melitta Trunk.

Po izjavi Ambrozyja naj bi bil to signal, da dobivajo v socialistični stranki ženske večja pooblastila.

Do razveseljivega rezultata pa je prišlo tudi pri pogajanjih glede nadaljnega izhajanja socialističnega časopisa KTZ. Media Print je namreč vključila KTZ v kooperacijo razpečevanja in oglasnega oddelka časopisa: izhajanje je tako prihodnjih pet let zagotovljeno.

● Sprememba volilnega reda — potrebni podpisi zbrani

Ta teden so na Dunaju vložili zahtevo za zakonski predlog občanov (Volksbegehren) o spremembi volilnega reda, ki naj bi omogočil tudi narodnostnim manjšinam vstop v parlament. Za zahtevo je bilo potrebnih 8 podpisov državnoborskih poslancev. Naslednji ponedeljek bodo na Dunaju predstavili zahtevo tudi javnosti in sporočili termin za izvedbo zakonskega predloga občanov. Inicijativo je sprožila Koroška enotna lista.

„Vsak govori svoj jezik, ali se sporazumemo?“ Uvodno vprašanje diskusijskega večera med slovenskim ministrskim predsednikom Lojzetom Peterletom in koroškim deželnim glavarjem Jörgom Haiderjem se tudi po torkovem večeru v Katoškem domu prosvete v Tinjah ni spremenilo v dejstvo. Nad 600 poslušalcev je prišlo z željo, da bi slišali predvsem odkrite in pozitivne besede. Ta želja se ni izpolnila! Dialog med Haiderjem in slovensko narodno skupnostjo očitno o marsikaterem bistvenem vprašanju še vedno vodi eden mimo drugega.

„Prosim, molite enkrat ‚Oče naš‘ v slovensščini in nato še v ‚vindišarščini‘. Potem bomo videli razliko!“

Kom. sv. Franc Rutar v odgovoru Haiderju, ki je ponovno oživiljal vindišarsko teorijo

„Na takih srečanjih se bom šele potem dobro počutil, ko bo slovenska narodna skupnost lahko podala pozitivno poročilo.“

slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle

„Ich habe eine nachbarschaftliche Diskussion erwartet, jedoch 99,9% der Fragen betrafen das Volksgruppenproblem. Das ist kein guter Start in die europäische Integration.“

deželni glavar Jörg Haider

Srečanje v hiši dialoga v Tinjah

Do pravega sporazuma bo potrebnih še mnogo korakov

Za vročo aktualno temo razgovora je deželni glavar Haider poskrbel že pred srečanjem, ko je v nedeljski Pressestunde označil Slovensko gimnazijo kot getovsko šolo in ko je v oddaji „Club 2“ izustil marsikatero nepravilno trditev.

Vodja razgovora, ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik, je uvodoma skušal dobiti od deželnega glavarja predvsem odgovore na ta vprašanja. Haider pa je kljub silnim protestom v publiku in stvarnim argumentom dr. Vospernika ostal pri svoji izjavi, da je Slovenska gimnazija getovska šola in naj se spremeni v dvojezično gimnazijo. Dejstva, da Slovensko gimnazijo obiskuje nad 30 dijakov z nemškimi materinimi jeziki, da ima Slovenska gimnazija od vseh koroških šol zdaleč največ stikov z drugimi šolami, da se dijaki učijo lahko do 9 jezikov, da so absolventi vsaj tri-, če ne štiri- ali petjezični, da je delež akademikov s Slovenske gimnazije višji kot na vseh drugih koroških gimnazijah, Haiderja očitno niso prepričala.

Po Haiderjevi ponovni definiciji vindišarjev (ki jih je spet enkrat obravnaval kot Avstriji zveste Korošce, vindišarski jezik pa slovenski dialekt z nemškimi izposojenkami) je bila napetost v dvorani na višku.

Haider se je skušal izviti iz tega, zanj gotovo neprijetnega položaja, tako, da je dr. Vosperniku očital, češ da ga zaslišuje. Le-ta pa je z dejansko vsebinsko stvarnimi vprašanji, na katera deželni glavar do danes ni odgovoril, spravil, odkrito rečeno, Haiderja v zadrego (česar običajno ni vajen).

Slovenski ministrski predsednik dr. Lojze Peterle je nato v svojem uvodu sporočil vsem prisotnim namenjen pozdrav s strani mlade slovenske demokracije. Takoj nato se je postavil na stran slovenske narodne skupnosti na Koroškem z besedami: „Sloven-

ska vlada ima ustavno dolžnost, da štiti koroške Slovence.“

Peterletove besede so bile jasne; svoje izjave pa je ministrski predsednik podkrepil, češ da se bo na takih srečanjih šele potem dobro počutil, ko bo manjšina lahko sama podala pozitivno poročilo. „Najmanj kar lahko storim je, da upoštevam mnenje slovenske narodne skupnosti, ki mi je bližje, kot izjave koroškega večinskega naroda,“ je dejal Peterle, ki v svojem nastopu ni dopustil dvoma, da bo dal v medosedskih odnosih med Slovenijo in Koroško posebno težo izpolnitvi pravic slovenske narodne skupnosti.

Peterle je predlagal, naj bi na vseh javnih državniških obiskih v koroški delegaciji sodeloval tudi zastopnik koroških Slovencev. Povedal je tudi, da manjšinsko zaščito Slovenija jemlje resno, kar dokazuje ustavna zaščita manjšin, ki živijo v Sloveniji (isto je zahteval tudi za koroške Slovence v koroški ustavi). To zahtevo pa je Haider zavrnil z argumentom, da bi bila boljša vseavstrijska manjšinska zakonodaja, ki naj bi bila evropskega značaja.

Istega mnenja pa sta bila Peterle in Haider v zvezi z vprašanjem zastopstva slovenske narodne skupnosti na deželni in državni ravni. Oba sta se izrekla za spremembo volilnega reda (ki bi vključil tudi Koroško) in bi tako vsem etničnim manjšinam omogočil pot v deželni zbor in parlament. Haider je predlagal konkretno avtonomno interesno zastopstvo koroških Slovencev na deželni ravni.

Študijo o tem bo deželna vlada predstavila v naslednjih desetih dneh.

Glede napovedane pisarne za narodne skupnosti pri deželni vladi, je Haider najvil rešitev še pred božičem (Peterle pa mu je pol v šali predlagal, naj preloži termin na sv. Miklavža . . .).

V odnosih med Slovenijo in Koroško, o čemer sta vladna šefa lahko razpravljala le kratek čas, pa naj bi prišlo v prihodnosti do kulturne izmenjave. Tudi na gospodarskem področju bosta deželi iskali sodelovanje, predvsem na področju energije, kjer Slovenija s strani Avstrije pričakuje po zaprtju JE Krško (leta 1995) pomoč.

Diskusijski prispevki publike so bili polni skrbi za obstoj slovenske narodne skupnosti. Razpravljalci niso povsem verjeli koroškemu deželnemu glavarju, ali namerava dialog voditi resno in ali resnično želi koroškimi Slovencem dati njihove pravice. Odločno so branili tudi Slovensko gimnazijo. Tako je gospa Sommeregger dejala, da Haider s svojimi izjavami do dna srca žali koroške Slovence, kom. sv. Franc Rutar je označil Haiderjevo izjavo kot veliko politično napako, mag. Schellander pa je Haiderja pozval, naj se pozanima pri starih in absolutnih gimnazijah, ali so s to šolo zadovoljni.

Zanimiva je bila tudi Schellandrova pripomba k Haiderjevi zahtevi po trojezični trgovski akademiji. Schellander se je zavzel za tako akademijo, koroškimi Slovencem pa naj pustijo to, dvojezično, ki je eksistenčnega pomena za narodno skupnost.

Diskusija je tudi dokazala, da preteklost na Koroškem še vedno ni obdelana. Prav pretresljive so bile besede Vudrantove mame, ki je govorila o grozotnih dogodkih v taboriščih med 2. svetovno vojno; grozljive slike jo v sanjah zasledujejo še danes. Edino kar Vudrantova mama pričakuje od koroških politikov je, da se javno spomnijo tudi teh žrtev. Haider je ob tem moral priznati, da je potrebno še mnoge dogodke iz preteklosti obdelati in priti do zaključkov — tudi kar se tiče zasledovanja in izseljevanja koroških Slovencev, v isti sapi pa je že omenjal „grozodejstva“ partizanov.

Slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle je pripomnil, da se nova slovenska vlada z drugim pristopom loteva vprašanja zgodovine, ki je bila v preteklosti prikazana enostransko ne le v Sloveniji, temveč tudi na Koroškem.

Peterle je ob zaključku diskusije kljub emocionalnim dialogom iz dvorane videl le nekaj konkretnih nastavkov, pripravljenost za nekatere projekte med Slovenijo in Koroško, ki so — čeprav majhen — pa le prvi korak. Haider pa je bil presenečen, da so koroški Slovenci s takšno napadalnostjo in zagrenjenjem (Verbitterung — Haider dobesedno) razpravljali z njim. „Če je stanje dejansko tako, smo si zelo oddaljeni,“ je menil Haider, ki je predlagal, naj se stil dialoga spremeni. Pripomba iz publike, da bo moral v to smer storiti še velik korak tudi deželni glavar, je dala piko na ta poizkus dialoga v Tinjah.

Silvo Kumer

Dvojezična trgovska akademija bila v Beljaku

Dvojezična trgovska akademija je bila 25. oktobra na srečanju s 1. razredom Trgovske akademije v Beljaku. Srečanje med šolama sta si zamislila razrednik 1. razreda Dvojezične trgovske akademije dr. Janko Zerzer in beljaški profesor Walter Stadtschreiber že pred 10. oktobrom, a je iz organizatorskih vzrokov do njega prišlo tik pred avstrijskim državnim praznikom.

Dijaki obeh šol so pisali spise

o sožitju v deželi in o tem potem razpravljali na srečanju. Marsikateri predsodek je po tej diskusiji padel, medsebojno razumevanje pa je bilo po diskusiji nedvomno večje. Beljaški dijaki so slišali marsikaj novega o slovenski narodni skupnosti.

V kratkem naj bi prišlo do obiska beljačanov v Celovcu, kjer naj bi dijaki stike med šolama še okrepili.

S. K.

Spoznavajmo našo ožjo domovino!

V petek, na državni praznik, smo se upokojenci iz Šentjakoba v Rožu zbrali in se podali na izlet — kljub temu, da nam nebo ni bilo naklonjeno in je lilo kot iz škafo. Upokojenci se niso pustili ugnati in so se posedli v avtobus.

Pot nas je vodila skozi Rož, preko Kotmare vasi v Grebinju. Tam smo si ogledali znano jamo kapnico (Tropfsteinhöhle). Ko so v zadnji vojni Grebinjčani iskali zaklonišče proti zračnim napadom, so odkrili to jamo kapnico. Leta 1956 so jo odprli tudi za obiskovalce. Pri strokovnem raziskovanju jame so odkrili, da je služila v stari kamni dobi (Altsteinzeit) lovcom za zatočišče. Na podlagi različnih najdb so strokovnjaki mogli sklepati, kako je potekalo življenje v tem okolju pred 20.000 do 30.000 leti. Pri raziskovanju jame so izvedenci našli kosti živali, ki v naših krajih ne živijo več (na primer sloni, snežni zajci [Eisfuchs] itd.) Okolica Grebinja spada med najstarejše poseljene kraje na Koroškem. Po ogledu teh znamenitosti smo se peljali v Grebinjski samostan, kjer smo si ogledali obe cerkvi. Posebno pozornost je pritegnil znameniti križev pot, ki je že par sto let star, kakor tudi krasni mogočni oltarji.

Ker je v želodcu že kar precej krulilo, smo se popeljali v Dom v Tinjah, kjer smo ob izvrstnem kosilu in postrežbi pošteno zadovoljili naše želodce. G. Martin Pandel je po kosilu razkazal prostore doma v Tinjah in tudi razložil vse možnosti bivanja in ugodnosti v Domu — predvsem za starejše ljudi — ter jih povabil, da posežejo po tej ponudbi. Društvo izreka na tem mestu osebju v Tinjah še enkrat prisrčno zahvalo za tako prijazen sprejem. Čas je kar prehitro minul in morali smo se posloviti od Tinj in se podati proti domu. Kot zadnjo postajo smo si izbrali še gostišče Koren v Kajzazah pri Bilčovsu, kjer smo se še dobro zabavali. Tudi v avtobusu je bilo zelo živahno, saj so se nekateri upokojenci podali pred mikrofon in nas s šaljkami pripravili do bučnega smeha. Posebna zahvala pa velja našemu šoferju, domačinu Franciju Mečini, ki nas je varno pripeljal domov.

Mi

V torek, 6. novembra 1990, bo praznoval svoj 50. življenjski jubilej gospod **Hanzi Wuzella**, pd. Bidič iz Šentjakoba v Rožu.

Že od svoje rane mladosti je Hanzi Wuzella aktiven kulturni delavec v Šentjakobu, kjer je podpredsednik domačega Slovenskega prosvetnega društva „Rož“. Sodeloval je pri številnih gledaliških predstavah domačega društva kot izvrsten igralec. Zato je razumljivo, da so ga centralne kulturne organizacije vedno rade prosile za sodelovanje. Bistveno je kot igralec prispeval pri Drabosnjakovih igrah „Pastirska igra“ in „Pasijon“ ter pri zadnji uprizoritvi „Miklove Zale“.

Hanzija prosimo, da bi tudi vnaprej tako aktivno in uspešno sooblikoval kulturno življenje koroških Slovencev in mu želimo vse najboljše v njegovem zasebnem življenju in v poklicu, katerega naj tudi vnaprej opravlja kot uspešen podjetnik.

Čestitajo mu prijatelji in znanci. Čestitkam se pridružujeta tudi Krščanska kulturna zveza in uredništvo „Našega tednika“.

Gospa **Ana Jug** v Medborovnici pri Borovljah te dni (6. 11.) slavi svoj 68. rojstni dan. Skrbni materi ob tej priložnosti čestitajo otroci in znanci. Zvesti bralki Našega tednika čestita tudi uredništvo NT.

Te dni je obhajala 85-letnico gospa **Angela Michelin** iz Čahorč pri Kotmari vas. Slavljenki iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta. Čestitkam se pridružuje tudi Enotna lista Kotmara vas.

V TEDNU VARČEVANJA

Veliko aktivnosti Posojilnice Pliberk

V tednu varčevanja je Posojilnica Pliberk s svojimi podružnicami v Žvabeku, Šmihelu in Globasnici za svoje stranke pripravila bogat program, po katerem vsi zelo radi posegajo. V kletnih prostorih Posojilnice v Pliberku so odprli razstavo umetnice Barbare Möseneder-Köchel, Korošice iz Beljaka. Odlično obiskano otvoritveno slovesnost je olepšal še Suški okt.

Barbara Möseneder-Köchel razstavlja v Posojilnici Pliberk. Obisk slovesnosti ob odprtju je bil odličen.

V tednu varčevanja je bilo pred vsemi podružnicami Posojilnice Pliberk majhno ljudsko slavlje. Tako tudi v Šmihelu, kjer so ravnokar obnovili poslopje Posojilnice; zdaj bodo povečali tudi poslovne prostore in jih primerno uredili.

**Zveza
slovenskih zadrug
ZVEZA BANK**

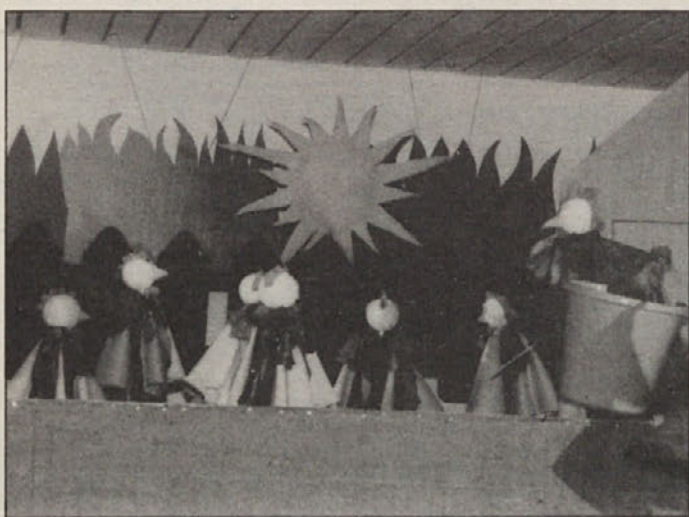
ZA NAŠ INOZEMSKI ODDELEK

iščemo sodelavca / sodelavko za takojšen nastop službe.

V poštevh pridejo absolventi trgovskih akademij, ki obvladajo oba deželna jezika, angleščino ter po možnosti tudi italijanščino.

Prošnje z vsemi podlagami sprejema Zveza slovenskih zadrug v Celovcu, Paulitschgasse 5—7, 9010 Celovec / Klagenfurt.

Gospod Petelin ali emancipacija kur

Ob priliki avstrijskega državnega praznika so otroci in učitelji Mohorjeve ljudske šole vabili v sredo, 24. oktobra, zvečer na šolsko prireditev, kjer so otroci in učitelji pokazali, kaj so pripravili. Spored je obsegal recitacije, petje in lutkovno igro „Gospod Petelin“.

Gospod Petelin je neomajni gospodar svojih kur in gno-

jišča; celo sonce mu je zdnevno pokorno — vse do trenutka, ko sonce vzide tudi brez njegovega kikirikanja. Petelinovo kraljestvo se kruto sesuje, kure pa so emancipirane.

Lutke so otroci pripravili skupno z Bredo Varl; Tine Varl in Sabina Varl pa sta igro zrežirala. Celotna prireditev je zelo uspela.

Dom v Tinjah: predavanje o biološkem kmetovanju

Že od letošnjega junija naprej deluje v tinskem domu Kmečko izobraževalna skupnost — KIS. 24. oktobra 1990 je priredila ta skupnost večer s kmeti, ki kmetujejo biološko dinamično in biološko organsko. Do sedaj je vključen v tako skupnost en sam slovenski kmet, profesor kemije Urban Popotnig z Ziljske Bistrice.

Izkazalo se je, da se dajo tudi brez herbicidov, pesticidov, fungicidov in drugih strupov ter umetnih gnojil doseči lepi uspehi. Seveda pa je treba imeti potrpljenje; med prehodom od običajnega kme-

tovanja na biološki način je treba sprejemati tudi kake udarce narave. Zemlja se mora namreč preroditi in prenoviti, zato pa je pridelek kakovostno tem boljši. Tako pridelana živila so brez kemičnih preostankov, so naravno hitro zrasla.

Biološki kmetje skušajo svoje pridelke prodajati na kmetiji ali pa se vozijo na razne trge. Ker je škoda biološko pridelano mleko zlit skupaj z „zastrupljenim“, tudi to sami prodajajo ali pa predelujejo. Škoda je, da še ni urejena prodajna mreža.

Arhitekt Herwig Ronacher predaval v Bilčovsu

Te dni je povabilo Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ iz Bilčovsa znanega arhitekta iz Šmohorja dr. Herwiga Ronacherja, da bi predaval o možnostih gradnje glede na biološke, ekonomske in socialne poglede.

Na predavanju Ronacherja se je izkazalo, da prav on kot strokovnjak ceni hiše, grajene v kombinaciji zida in lesa, tako kot je bilo običajno za staro domačo arhitekturo.

Kot zanimivo možnost je Ronacher predstavil tudi možnost gradnje skupinskih

hiš, ki naj bi bile za posameznika cenejše, za gradnjo pa je potrebna dosti manjša površina. Prav zato je Ronacher vesel, da bo koroška deželna vlada v prihodnje pospeševala take projekte v večji meri. Znani arhitekt je nato sprožil razpravo, pri kateri je zastopal mnenje, da bi bilo potrebno občinam odvzeti pravico do spremembe namembnosti zemljišč ter upravičenost do gradbenih dovoljenj. Vse to naj bi prevzela strokovna komisija, ki bi morala biti politično neodvisna.

Resnica: Slovo od Ferdinanda Turka

V soboto, 27. oktobra, se je številna množica pogrebcev na pokopališču v Kapli ob Dravi poslovila od znanega prosvetarja in zadrudnika, Ferdinanda Turka z Resnice.

Ferdinand Turk je umrl v sredo, 24. oktobra, v 86. letu starosti, po krajši težki bolezni, vse do zadnjega pa je zavestno in zavzeto sledil političnemu, kulturnemu in predvsem zadrudnemu življenju naše narodne skupnosti. Ferdinand Turk je namreč tista oseba, ki je slovensko bančništvo v Borovljah dvignila na višje in visoko organizirano raven. Kot dolgoletni odbornik glinjske in boroveljske posojilnice in nato kot predsednik PoBo je rasti domačih denarnih zavodov odmeril velik del svojega življenjskega ustvarjanja.

Po poklicu je bil Ferdinand Turk „pilej“, kakor domačini pravijo puškarjem. Ob svojem osnovnem poklicu pa je našel dovolj časa tudi za druge dejavnosti. Zadrudno smo že omenili. Manj znana, čeprav nič manj pomembna, pa je bila njegova prosvetna dejavnost. V društveni dvorani SPD „Borovlje“ pri Bundru visita dve sliki, dragocena dokumenta domače prosvetne dejavnosti v preteklosti. To sta slika moškega zbora, ki ga je vodil Anton Špruk, in tamburaškega zbora. Pri obeh skupinah je sodeloval Ferdinand Turk; bil je steber obeh.

Ferdinand Turk pa je dobro poznal tudi razvoj Borovelj; veliko zanimivega je vedel povedati o domala vsaki boroveljski družini in o velikih in manj pomembnih dogodkih.

Sedaj nas je ta človek zapustil, z njim pa je odšel tudi steber slovenstva v Borovljah. Manjkal nam bo!

V imenu Zveze slovenskih zadrug se je od Ferdinanda Turka poslovil predsednik Mihi Antonič. V slovo so mu zapeli kotmirski pevci, pokopal pa ga je domači župnik Franc Hudl. Ferdinand Turk naj v miru počiva, ženi Sali in hčerki Bini z družino pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Kazaze: Pogreb Jernejeve Nanije

Vedno nasmejana, še v težki bolezni šale zmožna, se je poslovila od nas Ana Kraiger. Zadnji petek, na državni praznik, smo jo množično pospremili od mrtnišnice na farno pokopališče. Sin Vilej, obenem farni svetnik, oskrbnik pokopališča, je naročil oznaniti, naj bi vsi žalni gostje šli v cerkev in sodarovali sveto mašo za njegovo mamo, saj je ona Kljub 84 letom starosti še do velike gospojnice redno obiskovala nedeljske sv. maše. Ko so se rajni pojavile bolečine, se je odločila za operacijo; vendar ni dočakala uspeha. Bolečine so jo spremljale naprej in teden dni pred smrtjo so jo svojci na njeno željo pripeljali zopet domov. Tako se je od tega sveta ločila v domači hiši.

Rajna Ana Kraiger, vdova po v vojni padlem možu Juriju, je živela na mali kmetiji, imenovani po domače pri Jerneju v Grabnu. Sama je morala skrbeti za oba otroka, Marijo in Vileja. Ko je bil leta 1959 sprejet odlok

o gradnji elektrarne Kazaze, so nato jez elektrarne postavili prav na mestu nekdanje Jernejeve domačije; zato se je morala danes pokojna Ana Kraiger s sinom Vilejem za kratek čas preseliti na Metlovo. Tam sta si postavila lepo enonadstropno hišo. V spomin na staro domačijo v Grabnu pa sta si dala na steno naslikati sv. Jerneja.

Pogrebne obrede je opravil domači župnik Florijan Zergoi. V polni farni cerkvi je svečano pel sveto mašo, pomagal pa mu je s starimi žalostinkami cerkveni zbor, ki je ugodil tudi želji umrle s pesmijo „Marija nebeška Kraljica“. Pri nagovoru se je domači župnik zahvalil rajni za krščanski zgled faranke in za izdatno gmotno pomoč pri obnovi naših cerkva. Rada je prebrala cerkveni list Nedeljo in Naš tednik. Draga Jernejeva mati! Ohranili Vas bomo v lepem spominu! Zahvaljujemo se Vam za izkazano krščansko in narodno zvestobo.

M. K.

Preblje pri Kotmari vasi: Umrl Janez Hedenik

Med bogato žetvijo, ki jo je letos opravila smrt v kotmirski župniji, je bil tudi Janez Hedenik, pd. Rožanov oče s Prebelj; v nedeljo, 21. vinotoka 1990, mu je potekla zadnja ura.

Janez Hedenik se je rodil 12. velikega travna 1909. Bil je kmet z dušo in srcem, eden tistih, ki so, dokler so le mogli, nedeljo za nedeljo hodili po polju ogledovati, kako raste, kako uspeva, pa tudi, kako narava počiva in znova oživlja. Bil je navdušen pevec; pel je pri krajancih in v cerkvi. Sodeloval je tudi pri številnih igrah.

Kot vnet zadrudnik je bil dolga leta predsednik kotmirske posojilnice. Zadnja leta pa so mu moči vidno pešale. Trpljenje in zemeljskih težav ga je rešil Bog v nedeljo, 21. vinotoka. Pogreb je bil v torek, 23. vinotoka. Mašo zadržnico je opravil domači župnik Maks Michor; rajnemu se je zahvalil za verni zgled. V slovo je možki zbor „Gorjanci“ zapel „Polje, kdo bo tebe ljubil“ in „Blagor mu“.

Naj rajni Rožan počiva v Miru! Ženi Luciji, hčerama in sinu z družinami izrekamo iskreno sožalje.

Ministrica Hawlickova obiskala Železno Kaplo

Obisk zvezne ministric dr. Hilde Hawlicek je bil višek prireditve „Dober večer, sosed — Guten Abend, Nachbar“ v Železni Kapli. Zvezna ministrica je imela tudi slavnostni govor, v katerem je izpostavila pomen dobrega sožitja med obema narodoma v deželi.

„Slovenska narodna skupnost je del naše avstrijske družbe,“ je dejala Hawlickova, ki je opozorila tudi na pomembne napredke v manjšinski politiki preteklih let. Omenila je novi manjšinskošolski zakon, novo dvojezično trgovsko akademijo in ustanovitev Mohorjeve ljudske šole v Celovcu, kateri se bo

naslednje leto pridružila še javna ljudska šola. „Preden bomo pristopili k skupni Evropi, moramo podreti notranje zidove,“ se je zavzela Hawlickova ob misli na aktualno evropsko diskusijo, v kateri bodo po njenem mnenju narodne skupnosti igrale posebno vlogo.

V slovenščini pa je na tej prireditvi spregovoril župan Dietfried Haller, ki je izrazil željo po harmoniji med obema narodnima skupinama v občini, za katero je gospodarstvo življenjska osnova, zaradi česar bo potrebno v prihodnosti posvetiti tudi temu vprašanju veliko pozornost.

Dvojezični kulturni ve-

čer so potem oblikovali MePZ SPD Zarja, otroci Ljudske šole iz Železne Kaple, pod vodstvom učiteljice Betine Čebul, MoPZ SPD Trta, Singgemeinschaft Rechberg in Kvartet iz Šmarjete.

Večer so zaključili vsi

zbori z dvema pesmima v slovenskem in nemškem jeziku.

Skozi večer je pospremil zборе in obiskovalce predsednik SPD Zarja, Franci Sadolšek.

Silvo Kumer

„Dober večer, sosed!“ v Dobrli vasi

Na predvečer avstrijskega državnega praznika 26. oktobra 1990, so tudi v Dobrli vasi priredili že tradicionalno prireditev „Dober večer, sosed!“. V svojih pozdravnih besedah je predsednik Slov. prosvetnega društva Andrej Sturm opozoril na zgodovinske trenutke, preden je bila Avstrija proglašena za nevtralnno. „Vsak človek, ko zapusti domačo hišo, pričakuje vzore kot sta avstrijska samozavest in vera v poslanstvo države Avstrije v današnjem svetu. K temu pa sodijo tudi temeljne vrednote, ki jih lahko podpiše vsakdo, ne glede iz katerega političnega in svetovnonazorskega tabora prihaja. Sramotno pa je, tako je dejal govornik Andrej Sturm, da nekateri politiki na Koroškem izrabljajo nevednost o zgodovinskih dejstvih in sejejo med prebivalce naše dežele podobe sovražnika,“ in nadaljeval: „Državna pogodba je izrednega pomena za avstrijsko narodno zavest današnjega časa.“

Slovesnost ob avstr. državnem prazniku v Dobrli vasi so popestrili MePZ „Srce“ iz Dobrle vasi (vodi Marjan Berložnik), cerkveni pevski zbor iz Žitare vasi in kvartet Periklej iz Celovca.

Borovlje: „Dober večer, sosed“ pri Cingelcu na Trati

Med društvi, ki redno prirejajo srečanja ob državnem prazniku „Dober večer, sosed“, je tudi SPD „Borovlje“. Prireditev je bila prvič v društvenem kulturnem domu pri Cingelcu na Trati.

Kot prejšnja leta je bil tudi tokrat spored zelo pester in zanimiv. Predsednik društva, Melhijor Verdel, je poudaril pomen Cingelca za lastno društveno delovanje in kot kraj srečanja; med gosti pa je posebej pozdravil ministra za Sloven-

ce po svetu dr. Janeza Dularja, boroveljskega podžupana Paukerja in številne občinske odbornike. Pauker je v obeh deželnih jezikih povedal, da je občina ponosna na Cingelca in izrazil upanje, da bo služil namenu srečanja.

Kulturni spored so oblikovali vokalno-instrumentalna skupina „The Convicts“ gimnazije v Šentpavlu v Labotski dolini. Skupina je navdušila z odlično izvedenimi angleškimi pesmimi in

se na koncu prisrčno zahvalila za povabilo. Domače društvo je letos zastopal deklški zbor, ki ga vodi Edi Oraže. Zbor bo letos praznoval svojo deseto obletnico in nastop v sredo je bil, tako lahko rečemo, najboljša reklama za to proslavo. Oktet „Suha“ je pokazal, kaj je odlično moško petje, boroveljski mestni zbor „Stadtchor Ferlach“ pa je ponovno potrdil, da ne sodi zaman med priznane nemške zборе, ki radi zapojejo

tudi slovensko pesem. Skupno zapeta državna himna — v obeh deželnih jezikih — je predstavljala svečani zaključek prireditve. Nato so nastopajoči, gostje in društveniki še dolgo sedeli v prijetni, skupni družbi.

Med nastopi posameznih skupin sta Andreja Müller in Edi Oraže posredovala misli ob državnem prazniku — o njegovem pomenu za občne odnose v družbi.

-wafra-

„Dober večer, sosed“ v Svečah

Letos je bilo za izvedbo praznovanja avstrijskega državnega praznika v občini Bistrica v Rožu odgovorno prosvetno društvo Kočna v Svečah.

Dnevu primerno slovesno smo 25. oktobra zvečer pri Adamu v Svečah obhajali vseavstrijski državni praznik. Urška Hafner in Nataša Partl sta povezovali skrbno izbran program. Za uvod je pihalni kvartet Walter Begusch odigral slavnosti odgovarjajoče skladbe. Mag. Tatjana Feinig, predsednica društva, je pozdravila zbrane občane, posebej še župana Huberta Gra-

deneggerja. Moški zbor Kočne je k programu prispeval tri pesmi.

Slavnostni govor ob državnem prazniku je pripravil dr. Valentin Inzko. Osrednja misel je bila: Ni majhen prispevek, ki so ga koroški Slovenci doprinesli za obnovo Druge republike Avstrije. Nacizem je zbrisal Avstrijo z zemljevida, uničil bi tudi slovensko narodno skupnost. Koroški Slovenci so se zoperstavili nacizmu in se vključili v osvobodilno gibanje. „Na ta prispevek opozarjam“, je dejal dr. Inzko, „ob letošnjem državnem prazniku zavestno

zaradi tega, ker skušajo nekateri doprinos koroških Slovencev k obnovi Avstrije omalovaževati ali ga celo diskreditirati.“ Dr. Inzko se je spomnil številnih žrtev avstrijskih rodoljubov med vojno.

Nastop Smrtnikovih fantov je bil osrednji dogodek večera. Zapeli so nam čudovite pesmi.

Cerkveni MPZ iz Sveč je zapel pod vodstvom prof. dr. Antona Feiniga — vodil je tudi MoPZ — slovensko in nemško pesem o lipi ter Prešernovo Zdravljico s spodbudnim besedilom. Kvartet Begusch, je zaokrožil večer

s tremi skladbami. Posebno lepo je zvenel Očenaš. Ob godbi smo skupno zapeli avstrijsko državno himno.

Prireditev je potekala sicer v majhnem okviru, a je bila doživetje in spodbuda za vse prisotne.

M. I.

80 let kulturnega ustvarjanja v Žvabeku

80 let je tega, odkar so v občini Žvabek prvi idealisti, okoli domačega župnika Franca Uranškega, pričeli prepevati in kulturno ustvarjati. Tedanje „Krščansko-slovensko izobraževalno društvo“ je bilo zelo aktivno in je našlo v današnjih kulturnih ustvarjalcih vredne, predvsem pa zelo uspešne, naslednike.

odrska dejavnost, zelo razgibano.

Z izvolitvijo novega predsednika, ravnatelja Lenarta Katza, pa je leta 1974 za društvo napočil popolnoma novi čas, ki je do danes poln kulturnega ustvarjanja na zelo visoki kakovostni ravni.

V izlozbi društva vsekakor stoji leta 1981 ustanovljeni „Suški oktet“, ki je danes verjetno najboljši slovenski zbor na Koroškem. S svojimi nastopi navdušuje celo publiko onstran koroških meja; pred kratkim je bil celo v ZDA. Že leta 1978 so ustanovili tudi Pevsko instrumentalno skupino, ki jo vodi Rozina Katz.

V vseh teh letih je nastopala igralska skupina, začel je nastopati otroški zbor (sprva ga je vodil Pepej Krop), začel je nastopati ansambel „Energija“, redno je delovala otroška skupina pod vodstvom Vide Obid, mag. Bertej Logar (ki je zbral tudi kroniko društva) je izdal pesmi domače pesnice Ivanke Polanc, ki je začela sodelovati z društvom tako kot pesnika Herman Germ in Anita Hudl.

Vasi Žvabek in Suha sta postala z nastopi domačih kulturnikov znani po vsej Koroški. V zadnjih petih letih so društveniki delovanje še razširili: prirejajo pusto vanja za otroke in odrasle, vi-gredni koncert, binkoštni ples, srečanje pri Štibarju, srečanje vižarjev, koroške večere, marti- novanje, miklavževanje itd.

Otroški zbor vodi učiteljica Štefka Kap, njena hčerka pa je zelo lepo zaigrala na kitari.

Zgodovina

Leta 1939 so društvo preimenovali v „Slovensko prosvetno društvo v Žvabeku“, ki je moralo v vojnih letih preživeti težke čase. Delovanje je počivalo, nemški jezik je bil vpeljan kot edini, obvezni javni jezik, kar je seveda onemogočilo delovanje društva. V teh letih so fašisti uničili tudi celotno društveno knjižnico, šte-

vilne slovenske družine so izselili. Po koncu vojne pa so obudili v društvu odrsko dejavnost: domačini so nastopali v domači gostilni pri Luknarju, pri Obnarju in pri Hartlnu na Suhi. 10. 1. 1954 so v Žvabeku odprli tudi kulturni dom.

Ko je prišel v Žvabek za učitelja g. Rapp, je prišlo med igralci do razcepa, ker je novi učitelj vabil slovenske igralce v „Dorf-gemeinschaft“. Toda društvo je

preživelo tudi ta čas in v naslednjih letih ustvarilo mnogo kulturnega. Od leta 1958 se je delokrog društva razširil tudi na občino Suha, saj sta bili občina Žvabek in Libeliče združeni.

Od leta 1963 se društvo v Žvabeku imenuje „Katoliško prosvetno društvo Drava“, ki se je pod vodstvom predsednika Janeza Kolterja včlanilo v Krščansko kulturno zvezo. Tudi v teh letih je bilo delo v društvu, predvsem pa

Počastitev tudi s strani občine

Na prireditvi ob 80-letnici je župan Skubl slavnostno podelil društvu tudi občinski grb, kar je nedvomno veliko priznanje za društvo, katerega cenijo kot pomemben kulturni dejavnik v občini tudi nemško govoreči občani.

Sicer je trajalo nekoliko dlje, da je prišlo do sodelovanja tudi med obema narodnima skupinama v občini, toda ob 80-letnici KPD Drava lahko pišemo tudi o tem. Mešani zbor „Heimat-klang“ Bach/Potoče in „Bläser- quintett Neuhaus/Suha“ sta prišla gostovat in čestitat. Vodja mešanega zbora „Heimatklang“ Sigi Hoffmann je s svojimi pevci pripravil tudi slovenske ljudske pesmi, ki jih je zaigral „Flötentrio“ Neuhaus/Suha in seveda požel izreden aplavz.

Slavnostni govor ob 80-letnici društva je imel ravnatelj Herman Germ. Pesnik je bil vedno zelo tesno povezan z občino, predvsem pa seveda z društvom. „Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od kulture,“ je ugotovil ravnatelj. In te duhovne hrane je v Žvabeku veliko. Herman

Germ je še posebej opozoril na delovanje Rozine in Lenarta Katza, Vide Logar-Krištof in Štefke Kap, ki vodi otroški zbor. Z besedami „Nenehno je potrebno delovati in ustvarjati, kakor nenehno teče tudi Drava“, je pozval Herman Germ društvenike, naj si tudi v prihodnosti pri-

zadevajo v tem smislu. Zelo zanimiv kulturni večer so sooblikovali še otroška skupina, ki jo vodi Uli Pototschnig, otroški zbor, ki ga vodi Štefka Kap, Pevsko instrumentalna skupina in oktet Suha.

S skioptičnim predavanjem pa so društveniki ponazorili zgodovino društva od leta 1910 do danes.

Številnim čestitkam se je pridružila tudi Nežka Kert, ki je v imenu MePZ „Podjuna-Pliberk“ iskreno čestitala. Krščansko kulturno zvezo, v katero je včlanjeno društvo, pa je zastopal predsednik dr. Janko Zerzer.

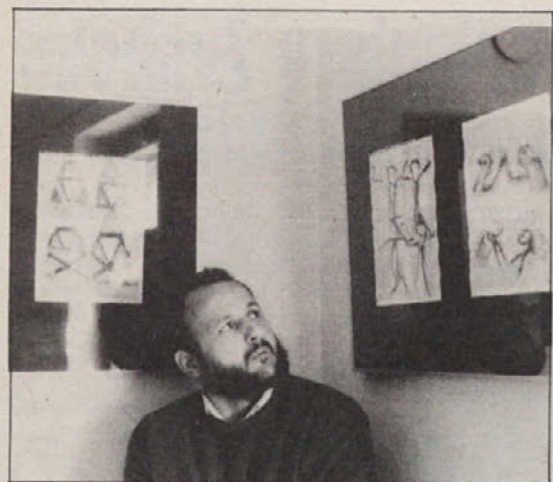
Večer so povezovali Renate Kraut, Mihej Drug in Jokej Logar. S skupnimi pesmimi „Bist du nit bei mir“ in „N'mav čez izaro“ se je iztekel izredni kulturni večer, ki naj bi bil vsem spodbuda in osnova za delovanje v devetem desetletju kulturnega ustvarjanja v Žvabeku.

S. Kumer

Prvič je gostoval pri Društvu KPD „Drava“ tudi mešani pevski zbor „Heimatklang“, ki ga vodi Sigi Hoffmann.

Črte in barve Simona Veratschniga

Egipčanske impresije. Tako je naslovl celovski slikar Simon Veratschnig svoje likovne stvaritve, katere razstavlja v prostorih poštne hranilnice na Kardinalplatzu 11 v Celovcu. Dela bodo na ogled do 30. novembra 1990. Razstavo je v četrtek, 25. oktobra, odprl celovski župan Leopold Guggenberger. Simon Veratschnig je dal tej razstavi dva poudarka z dvema izrazitima cikloma slik, ki predstavljata sonce in egipčanski križ. Cikel šestih slik o soncu je nastal ob doživljanju sončnega zahoda v letalu.

Slavnostne prireditve ob priliki odprtja razstave so se udeležili številni kulturniki iz vrst obeh narodov, pevski zbor PD „Lipa“, pod vodstvom Berteje Logarja, pa je pripravil prisrčen glasbeni okvir.

Razstava, ki predstavlja prispevek velikovške podružnice k tednu varčevanja, bo odprta do konca novembra v času poslovnih ur Posojilnice.

-wafra-

Razstava Karla Vouka s pomenljivim ozadjem

„Kot posojilnica smo najožje povezani s slovensko kulturo in njeno rastjo in zato jo tudi podpiramo,“ je dejal dr. Pavel Apovnik, podpredsednik Posojilnice Podjuna, v ponedeljek, 29. oktobra, zvečer na svečanem odprtju razstave Karla Vouka v prostorih velikovške podružnice.

Ta razstava bi morala biti že lani kot prispevek PD „Lipa“ k velikovškemu kulturnemu tednu. Žal pa je bila takrat žrtev nekulturnega ravnanja velikovških občinskih veljakov. To zapiranje pred slovensko kulturo je bilo v Velikovcu sicer dolgoletno uspešna tradicija, a podobno kot totalitarnim režimom in zidovom je odklenalo tudi tej brezkulturni in politično gnusni drži. Najbolj svetlo je to potrdila prireditev Srečanje v oktobru, ki se danes odmeva med ljudmi in h kateri so Slovenci prispevali znaten delež; med drugim je tudi Karel Vouk s svojimi deli sodeloval na skupni razstavi v kapeli sv. Jakoba.

Dr. Apovnik je posebej poudaril Voukovo vlogo pri oživiljanju mesta Velikovec in spomnil, da je moral tudi ta njegov prispevek v času svinčenih velikovških dni v koš.

Mladi igralci PD „Lipa“ uspeli z igro „Hiša“

V nedeljo, 28. oktobra, se je mladinski igralski skupini PD „Lipa“ iz Velikovca odvalil precejšen kamen s srca; številno občinstvo pa je bilo zadovoljno: premiera igre „Hiša“ A. Goljevščkove je uspela. Z igro „Mali strah Bav-bav“ so imeli lani Velikovčani prvo ali „zlato“ premiero; z njo si je skupina zagnanih mladih igralcev položila temelje nadaljnjemu odrskemu delovanju.

Dvorana Gospodinske šole v Šentrupertu je bila do zadnjega polna. Gledalci so bili polni pričakovanja, kajti z lansko igro je mlada Lipa pokazala, da je zmožna igranja.

Po premieri lahko ugotovimo, da so Velikovčani, ki jih vodi Urška Kassl, na področju giba, izraznosti in obvladavanja odra v primerjavi z lanskim letom zelo napredovali. Gledalec niti za trenutek ni imel občutka, da so igralci „cagavi“ in malodušni.

Nasprotno, na oder so prihajali in se tam sukali zelo samozavestno, kot da bi hoteli povedati: tu smo doma. Seveda so nekatere vloge, kot Mačka (Krista

Mladinska igralska skupina „Lipa“ je tudi tokrat postavila na oder igro, ki jo je treba videti.

Kuchling), Pajek (Pepej Kassl), Stonoga (Hermine Ouschan), Golob (Martin Kuchling), Detel (nadarjena Lucija Kassl) in črvi (ki jih vodi Hanzej Kuchling, z njim pa še nastopajo v teh vlogah Anton Kuchling, Štefan Rosenzopf, Christine in Veronika Schlieber) še posebej poudarjale obvladovanje odra; Ursula Kassl kot Hiša, Bernardka Kassl kot Miš in Štefan Rosenzopf kot Pes pa so pestro dopolnjevali krog nastopajočih.

V dogajanje je režiserka v nekaterih scenah vključila tudi dvorano. Nekoliko šibki pa so bili igralci v izgovorjavi. Oder je jezikovna šola in zato bodo morali pri Lipi jezikovni kulturi po-

svetiti bistveno več skrbi. Prenekatera beseda ali zlog sta izginila v podbradkih nastopajočih. Sploh menim, da od te skupine smemo in moramo zahtevati še več, saj ima pogoje za zahtevnejše stvari — tudi jezikovno. Skupini se je tudi poznalo, da je delala pod precejšnjim časovnim pritiskom — prve vaje so bile v začetku septembra, konec oktobra pa smo bili priča premierni uprizoritvi. Igralci, režiserka in koreografinja Mira Mijačević so se sestajali predvsem ob koncih tednov, ko so imeli zelo strumne večerje.

Še nekaj tednov „likalnih“ vaj bi jim kar dobro delo. Spomniti

pa moramo tudi na poklicne obveznosti režiserke Branke Bezeljak-Glazer, ki so narekovalne ta kar zgodnji termin premiere.

Če upoštevamo vse te okoliščine (to ni nobeno opravičevanje „pred Gospodom“, ampak objektivno gledanje na zadevo), potem zaključek ni težak: mladinski igralski skupini „Lipe“ velja priznanje. Pokazala je, da zna delati, da hoče delati in da postaja trden stebler slovensko-koroškega gledališkega življenja.

Za glasbeno spremljavo igre je poskrbel zborovodja Bertej Logar.

Franc Wakounig

Ministrica Hawličkova na predstavitvi literarnih del Messnerja, Lipuša ...

„Oktobrski pogovori o literaturi in politiki“ je bil naslov prireditve v Musilovem arhivu v Celovcu 25. oktobra 1990. Kadar na Koroškem predstavljamo umetnost ali literaturo, obstaja verjetnost, da je prireditev vsaj v dveh, če ne v več jezikih. Tokrat je bila trojezična — v slovenščini, nemščini in italijanščini. Ob robu samo to: za prevode ni bilo poskrbljeno zadovoljivo, tako da je marsikatera tehtna beseda v teh treh jezikih ostala nerazumljiva.

„Mala Kakanija, Das kleine Kakaniien, Piccola Cacaniana“ je naslov literarnega dela, predstavljenega in obravnavanega v Musilovi hiši. Tega so se udeležili poleg naših slovenskih pisateljev na Koroškem Janka Messnerja in Florjana Lipuša tudi italijanski pisatelj Fulvio Tomizza, Korošec Hans Piccotini in Kajetan Kovič iz Slovenije. Predstavitve literarnih del se je udeležila tudi ministrica za umetnost, pouk in šport Hilde Hawliček, ki je domov odnesla literarno-likovno sporočilo Janka Messnerja in Hansa Piccotinija „Kärntner Triptychon“.

Ministrica Hawliček (druga z leve) je bila navzoča pri literarnem branju, pri katerem sta sodelovala tudi Janko Messner (levo) in Florjan Lipuš (drugi z desne).

Škoda, da trojezična knjiga te trojezičnosti ne kaže tudi na prvi strani. Ta je oblikovana samo v nemškem jeziku. O identifikaciji z mejo, ki je hkrati tudi njena odstranitev, je govoril pisatelj Fulvio Tomizza.

Kajetan Kovič se je v svojem literarnem sporočilu priznal k naravi. Florjan Lipuš je bral odlomek iz „Dijaka Tjaža“.

Janko Messner pa je predstavil Koroški triptihon, ki ga je izdal v knjižni obliki arhiv Roberta Musila. V uvodnih besedah k literarnim besedilom „Pod koroško goro“, „Na koroški gori“ in „V gozdu pri Tucah“ je zapisal vodja Musilovega arhiva Josef Strutz, da je treba ta tri besedila brati kot sporočilo besednega umetnika, ki ne more več s številkami in zgodovinskimi dejstvi dokazovati izginjanja slovenske kulture in slovenskega življa.

„Zato je glas enega izmed tistih Slovencev, ki imajo tu na Koroškem svojo domovino in so priče naraščajočega izginevanja, tem jasnejši.“

vg

• Umetnost na Koroškem

Koroški antikvariat Magnet v Velikovcu obhaja letos deset let obstoja. Ob tej priložnosti je Koroški antikvariat pripravil zanimivo likovno razstavo, posvečeno likovni umetnosti na Koroškem. „Umetnost na Koroškem“ je naslov razstave, ki prikazuje likovna dela od Fromillera preko avstrijske moderne pa do danes. Razstavljena dela je v posebnem katalogu obdelal vodja Koroške deželne galerije Arnulf Rohsmann. V tem antikvariatu je Jože Kopeinig za Dom v Tinjah pred časom kupil tudi Dalmatino biblijo, dragocen dokument slovenskega jezika.

Kulturni stenogram

PRIPRAVIL
VINČENC GOTTHARDT

• Založba Wieser predstavlja nove knjige
Založba Wieser je 26. okt. v novem Klubu drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani predstavila iz rednega slovenskega programa svoje nove knjige: Berta Bojetu, FILIO NI DOMA; Silvija Borovnik, STRAŠLJIVKE; Milan Dekleva, PANIČNI ČLOVEK; Ingeborg Bachmann, TRI POTI K JEZERU/LAJEŽ (prevedli L. Jenčič in Silvija Borovnik); Peter Handke, POSKUS O UTRUJENOSTI (prevedla S. Borovnik in Klaus D. Olof) in Ödön von Horváth, VEČNI FILISTER (prevedla M. Krajnc).

• Slovenska koroška literatura na celovski univerzi
„Sodobna slovenska literatura na Koroškem“ je naslov predavanj, ki se bodo zvrstila v zimskem semestru na celovski univerzi. Različni predavatelji iz Celovca, Ljubljane in Dunaja bodo spregovorili o Milki Hartman (Marija Spieker), o Janku Messnerju (Lev Detela), o Valentinu Polanšku (Tone Pretnar), o Andreju Kokotu (Fabjan Hafner), o Francu Merkaču in Maji Haderlap (Miha Vrbinč), o Janiju Oswaldu in Jožici Čertov (Denis Poniž), o Janku Ferku (Neva Šibar), o Kristijanu Močil-

niku (Lev Detela) in o Fabjanu Hafnerju in Cvetki Lipuš (Mira Milandović in Tomaž Toporišič).
• Oktobrska številka Družine in doma,
Oktobrska številka Družine in doma, mesečnika Mohorjeve založbe v Celovcu, je še posebej zanimiva tudi kot vir informacij o 10. oktobru. Slovenski avtorji so zapisali svoje misli in zgodovinska dejstva ob tem dnevu. V svojem uvodnem članku tokrat Joza Habernik piše o političnem delu koroških Slovencev. Njegova teza o političnem delovanju koroških Slovencev je jasna: razdvojenost med

obema osrednjima organizacijama moramo premostiti, in sicer tudi zaradi spremenjenih razmer v Sloveniji! „Trebaj jih je spremeniti čim prej, sicer se bo reklo, da pri nas take zastarele strukture živijo najdlje in da nismo pripravljeni za demokratične spremembe“. Habernikova želja, da bi prišlo čim prej do skupnih stališč obeh osrednjih organizacij, je potrebna, zato da nas bodo naši sodeželani lahko obravnavali resno.

Slovenska časopisa
(ne) poročata

Zelo sem se razveselil poročila „KLEINE ZEITUNG“, 24. oktobra, o 80-letnici „Katoliškega prosvetnega društva Drava“. O nadvse pozitivnem poročanju nemškega časopisa sem bil presenečen; radoveden pa sem bil, kaj bodo ob tem velikem jubileju slovenskega društva pisali slovenski časopisi.

Odkrito rečeno, bil sem zelo razočaran, ko sem „brskal“ po „Tedniku“ in „Vestniku“ in razen pomanjšane kopije plakata oziroma oglasa nisem našel ničesar. Reči moram, da sem od obeh, na Koroškem najbolj znanih slovenskih časopisov, več pričakoval. Če nemški dnevnik odmeri četrť strani poročanju o 80-letnici KPD „Drava“, potem se mi zdi zelo neodgovorno, če slovenski časopisi o tem nimajo kaj zapisati.

Izgleda, da se v Celovcu premalo zanimajo, kaj se dogaja na podeželju!

Danilo Katz

Opomba uredništva: Doslej smo vedno pravočasno najavljali tudi vse prireditve KPD Drava; tako je bilo tudi ob 80-letnici. Obširno smo poročali o zgodovini društva že ob njegovih 75-letnici; o vseh prireditvah društva pa smo v preteklih petih letih prav tako sproti poročali, enako tudi o 80-letnici. Prepričani smo, da znajo to naše poročanje ceniti tudi v Žvabeku. Zato smo mnenja, da trditve, da se v Celovcu (predvsem, kar se tiče Žvabeka) premalo zanimamo za podeželje, ne bo držala.

Uredništvo

Misli ob prireditvi:

„Vas ob meji —

Od leta 1920 v leto 2000“

„Das Dorf an der Grenze —

Von 1920 ins Jahr 2000“

v Ločah, dne 25. oktobra 1990

Na predvečer državnega praznika smo se v kulturnem domu v Ločah srečali nemško in slovensko govoreči prebivalci naše in sosednjih vasi. Sestali smo se, tega gotovo nisem pričakovala le jaz, da bi v mirnem vzdušju razpravljali o možnostih skupne bodočnosti obeh narodnih skupnosti v naši vasi. Na podju so se zbrali povabljeni zastopniki politike in znanosti, ter član slovenskega prosvetnega društva „Jepa-Baško jezero“ oziroma član „Dorfgemeinschaft Latschach“ (vaške skupnosti Loče).

V dvorano sem stopila polna pričakovanja, da bo razgovor, v katerega so se po kratkem referatu vključili tudi obiskovalci prireditve, tekel objektivno, in da bom morda čutila nekaj iskric razumevanja.

Po skoraj štirih urah sem globoko razočarana zapustila dvorano.

Slišala sem le malo izjav, ki bi me prepričale, da znajo ljudje razumno misliti. Izjave so bile delno zelo ne-kvalificirane in polne očitkov: sosed je napadal svojega sosedo, kakor da mora ravno ta večer izkričati vso svojo globoko razočaranje nad „grešnimi“ dejanji sosedo-Slovenca.

Za precejšen del naših nemško-govorečih soplevalcev pa je bila zahteva po dvojezičnem krajevem napisu v Ločah, ki jo je izrazila ena izmed prisotnih koroških Slovenk, višek nesramnosti. Ko pa sem slišala glasen odpor, ki se je razlegal po celi dvorani, sem se začela spraševati,

zakaj me moj nemško govoreči sosed tako malo razume in zakaj tako nasprotuje!

Tebe, sosed, pa bi po tem večeru rada vprašala: ali je ta diskusija pričala o resni želji po mirnem sožitju v naši vasi med obema narodnostima skupinama?

Ali naj tako oblikujemo našo skupno prihodnost? Ali so tvoje besede res besede odraslega, ki daje zgled mladini?

Povem ti, da na ta način ne bo šlo! Dovolj mi, da ti izrečem svoje želje in svoje predstave o najini skupni vasi:

— v njej ni prostora za sovražne besede, ampak le za dejanja, ki pričajo o vzdušju razumevanja;

— v njej prevladujejo sile, ki iščejo skupne poti; poti, ki vodijo ne le k človekovemu razumu, ampak predvsem k srcu;

— v njej živijo ljudje, ki se zavedajo svoje odgovornosti za bodočnost;

— v njej sosed spoštuje sosedo, ne glede na to, ali je ta slovenskega ali nemškega rodu;

— v njej cvetijo prijateljstva, ki so odkrita in strpna;

skratka: vasica, ki bi lahko bila zgled za toliko drugih koroških vasi!

Sosed, ali bodo te moje želje ostale neuresničene?

M., Loče

Träume sind Schäume

Izvleček iz sanj
slovenskega atleta

V četrtek, 11. oktobra 1990, sem z zanimanjem sledil pogovoru v oddaji KLUB 2 avstrijske radiotelevizije. Gospod deželni glavar dr. J. Haider je zopet trosil neresnične izjave, izmišljene fraze, ki jih že bogve kako dolgo trosi. Torej nič novega. Ko pa je v teku pogovora izustil novo izmišljotino, namreč, da Slovenski atletski klub (SAK) vendar ima svoje lastno nogometno igrišče, sem se ogorčen zazrl v ekran in se hkrati zamislil.

(...) Gnan od radovednosti se prerijem skozi gnečo. Kar se pokaže mojim očem, mi vzame sapo. Pred menoj se v bleščečem siju žarometov razprostira ogromno nogometno igrišče. Ob straneh igrišča — kot stražnika — dve veličastni tribuni, v ozadju pa ga ščiti čudovito klubsko poslopje. Ruša igrišča je podobna gosti, debeli in mehki zeleni preprogi. Pravi stadion. Sanje vsakega nogometnega kluba. Le kako lepo more biti klubom z lastnim igriščem. Ne načudim se dovoli, ko deželni glavar, ki ga medtem opazim sredi igrišča, prosi vse igralce in funkcionarje SAK, naj pristopijo. Po krasnem nagovoru zaključijo s stavkom: „To igrišče naj bo v bodoče domovina SAK, ki je že vsa leta svojega obstoja dragocen in uspešen športni izobesek dvojezične Koroške.“ Vzhičen od veselja se prebudim.

„Uh, krute sanje! Zakaj me mučite?“ Vse doživeto se pred menoj razblijni v nič. Bile so le pogosto sanjane sanje nogometaša SAK. Kar ostane, je trpek okus resničnosti.

Še enkrat se spomnim besed deželnega glavarja dr. Haiderja. V tem hipu si morem predstavljati duševno

stanje brezdomca in razumeti njegovo notranje občutje: praznina, ki jo vendarle napolnjuje občutek nestrpnosti in tavanja iz kraja v kraj, podobno življenju stepenega volka.

Mar mislite, g. deželni glavar, da je koroško ljudstvo padlo z lune, ker ga venomer dolgočasite in zafrkavate z izmišljotinami? Že 20 let obstaja Slovenski atletski klub. Že prav toliko let išče v Celovcu svojo domovino. Našel je doslej ni ne tam, ne kje drugod. Le kje ste jo našli, g. deželni glavar?

Adrian Kert

P. S.: Ta članek sem poslal Kleine Zeitung. Na žalost tam še ni napačil čas za kaj takega. Glavni urednik g. H. Stritzl mi ga je poslal nazaj in me „vljudno“ prosil, naj ga prevedem v nemščino, da bo razumljiv večjemu krogu bralcev.

Herr Chefredakteur
H. Stritzl!

Ihre Verweigerung, meinen Artikel zu veröffentlichen, enttäuscht mich sehr. Sie gibt mir Grund an der Offenheit Ihres Blattes zu zweifeln. Mein Hintergedanke war, mit Hilfe der KLEINEN ZEITUNG die zweite Landessprache Kärntens der des Slowenischen unkundigen Bevölkerung näher zu bringen. Der Artikel würde vielleicht einigen Bürgern als Anreiz dienen, sich mit der Sprache des Nachbarn auseinanderzusetzen, ja, sie auch lernen zu wollen.

Will man eine Sprache einem „breiteren Leserkreis“ verständlich machen, muß man sie öffentlich immer wieder erklingen lassen. Dafür sind vor allem Medien und jene, die sich mit ihnen beschäftigen, zuständig. Mit Schweigen erreicht man das aber nie und nimmer, außer man möchte das Gegenteil erreichen; nämlich, sie bewußt unbeachtet zu lassen.

Wenn Sie, Hr. Stritzl, glauben, der slowenische Sprachgebrauch ist in Kärnten auf einige wenige Häuser und Höfe beschränkt, so scheint mir, daß Sie die Slowenischkenntnisse vieler Kärntner unterschätzen. Obwohl die slowenische Sprache in der nahen Vergangenheit und auch noch gegenwärtig schwere Zeiten durchlebt, ist sie trotzdem nicht in einem Zustand des „Zum-Tode-verurteilt-Seins“. Im „Haus- und Hofgebrauch“ ist sie noch weit verbreitet.

Nun, im sog. ALPE-ADRIA-RAUM, wird auch dem Slowenischen eine gewichtigere Rolle zukommen. Das gilt vor allem auch für Kärnten. Welche Bedeutung (jede Sprache ist bedeutend!) sie jetzt schon hat, sehen wir am Beispiel des slowenischen Ministerpräsidenten Mag. L. Peterlé, der seine Muttersprache konsequent bei allen seinen öffentlichen Auftritten verwendet. Unter anderen ist es auch er, der uns den Stellenwert einer geographisch nicht so verbreiteten Sprache erkennen läßt.

Ihrer Meinung, Hr. Stritzl, daß ein slowenischer Text einem kleineren Leserkreis verständlich ist, kann ich leider nicht widersprechen. In diesem engeren Leserkreis sind jedoch viele Abonnenten der KLEINEN ZEITUNG, die sich neben mir wünschen

würden, in diesem Blatt einige Seiten in Slowenisch vorzufinden. Was meinen Artikel betrifft, bin ich mir sicher, daß jeder Slowenischkundige einem Slowenischkundigen bei der Entschlüsselung des Texts mit Freude und Hochachtung helfen würde. Ein solches Miteinander wiederum würde einiges zur Kontaktvertiefung der Menschen beider Volksgruppen beitragen und sie einander näher bringen. Ihre Zeitung, die sich mir in letzter Zeit in einem anderen Licht zu zeigen schien, machte dieser Hoffnung einen Strich durch die Rechnung. Oder ist es so schwer, sich an einen slowenischsprechenden Kärntner zu wenden und ihn um diesbezügliche Hilfe zu bitten? Im öffentlichen Kärntner Leben sind solche Hemmungen sehr oft bemerkbar. Dieser „Komplex vor der slowenischen Sprache“ hat sich unverstündlicherweise besonders in Unterkärnten fest eingenistet. Medien, die dafür am besten befähigt sind, sollten sich die Aufgabe stellen, gegen dieses Syndrom, dessen Gefährlichkeit in starken Vorurteilen gegen Menschen slowenischer Muttersprache zum Ausdruck kommt, eine entsprechende und verheißungsvolle Heilkur zu starten.

Adrian Kert

Herrn Dr. Haider
zur Kenntnis:

Auch ich bin am 10. Oktober zu Hause geblieben — eben weil ich meine Heimat liebe — die Heimat, die mehr als „Ein Kärnten“ ist, DAS KÄRNTEN, für Augen, Ohren, Herz und Hirn.

Ein Landesfest kann nur dann diesem Anspruch gerecht werden, wenn es alle gemeinsam gestalten, und nicht wenn es von „oben“ verordnet wird, organisiert von einem Menschen, der bedeutende Kärntner Künstler der Gegenwart, denen unsere Kärntner Heimat besonders am Herzen liegt, namentlich Handke und Turrini, vor laufender Kamera als Nestbeschmutzer beschimpft hat.

Wie es schon der Slogan der heurigen 70-Jahr-Feier: „Ein Kärnten“, deutlich zum Ausdruck bringt, gilt die Heimatliebe der, das offizielle Kärnten repräsentierenden Personen und Institutionen in erster Linie sich selber und Gleichgesinnten, denen schon vor Jahrzehnten der Blick auf die Vielfalt dieses Landes abhanden gekommen ist, die schon jahrzehntelang dieses Land auf ihre enge Sicht und Phantasielosigkeit zu reduzieren bemüht sind.

Heimatliebe braucht keinen Heimatdienst, der ständig damit zu tun hat, unsere Heimat auf nationale Denkweisen zu verstümmeln, und uns damit die Heimat Schritt für Schritt nimmt.

Heimatliebe braucht keine, jedes Jahr neuerlich wiedergekauften, Beschwörungsmeln zum deutschnationalen Einheitsbrei,

Heimatliebe braucht ein offenes Herz, Verständnis und den Willen, wirklich die Heimat zu einem Ort der Geborgenheit zu gestalten, anstatt jedes Jahr die Vergangenheit als Gegenwart auszurufen und damit unserer Heimat die Zukunft zu verleiden.

Hubert Budai
Pressesprecher der
Grünen Alternative Kärnten

Globašani so se taktično zelo poboljšali

Dva zadetka — Ewald Pajanič je rešil
Globašanom obe točki.

Globasnica — Galicija 3:2 (2:1)
Globasnica: Kalsner 4, H. Micheu 3, Sadjak 4, Zankl 4, K. Micheu 3, Duller 3, Mišetič 3, E. Pajanič 5, Kordeš 4 (74. Dollinger 0), S. Pajanič 5, Thonhofer 3.
Globasnica, 200 gledalcev
Sodnik: s Štajerske (slab)
Streli: Ewald Pajanič (16, in 44.), Sigl Pajanič (60.), Klančnik (3, in 75./prosti strel)
Rdeči karton: Mišetič (82.)

Ker je bivši Globašan Klančnik že v 3. minuti povedel na 0:1 in ker je Thonhofer zapravil stoođstotno priložnost in nato še zgrešil enajst-metrovko, je za Globašane slabo kazalo. Potem pa je Ewald Pajanič odrešil svoje moštvo, za nameček pa je dal gol tudi njegov brat. Po izključitvi Mišetiča (neupravičeno) je postal hektično, saj je sodnik s Štajerske delno izgubil pregled nad dogajanjem na igrišču. Presenetljivo nezanesljivo je tokrat diktiral obrambo Hubert Miheu, v sredini pa je potek igre popolnoma obšel nekatere igralce, kot npr. Dullerja. Kljub vsemu pa moremo reči, da je moštvo dokazalo dobro disciplino in moralo, vrhu tega pa je igralo tudi taktično zrelo.

Naslednje kolo (v nedeljo, ob 14. uri) sta obe točki proti Reichenfelsu, doma, obvezni.

1. razred D:

1. Grebinj	12	8	3	1	23:7	19
2. Metlova	13	6	7	0	24:11	19
3. Frantschach	13	8	2	3	25:18	18
4. Železna Kapla	13	7	3	3	20:10	17
5. Pokrče	13	7	3	3	20:12	17
6. Galicija	13	6	3	4	28:19	15
7. Dobrla vas	13	6	3	4	28:20	15
8. Šmihel/L.	13	5	2	6	25:20	12
9. Globasnica	13	5	2	6	26:29	12
10. Šentpavel	12	3	3	6	18:26	9
11. Šmihel/P.	13	1	6	6	14:23	8
12. Labot	13	4	0	9	18:37	8
13. Sinča vas	13	1	4	8	15:36	6
14. Reichenfels	13	2	1	10	12:28	5

Naslednje kolo: Šmihel — Metlova, Dobrla vas — Sinča vas, Šmihel v L. d. — Železna Kapla, Labot — Šentpavel, Grebinj — Frantschach, Pokrče — Galicija, Globasnica — Reichenfels.

Kdo bo pazil na Tomažiča?

Reichenfels — Šmihel 2:2 (1:1)
Šmihel: Eberwein 3, Božičević 4, Golautschnig 3, Krausler 3, Buchwald 3, Walter 3, Juri 4, Gros 4, W. Berchtold 4, Pasterk 3, Motschilnig 4.
Reichenfels, 100 gledalcev
Sodnik: Tschopp (povprečen)
Streli: Sintinger (2.); Krausler, Božičević

Dvakrat je bil Šmihel v zaostanku in dvakrat je še uspel izenačiti. Šmihel pa bi tekmo vsekakor lahko dobil, toda Mtschilnig sam je zapravil tri stoođstotne priložnosti.

Tudi v obrambi sta Krausler in Buchwald delala nepotrebne napake, ki so botrovale tudi zadetkom.

Derbi proti Metlovi

Derbiji imajo svoje zakone — zato je Šmihel optimističen. Upajo, da bodo proti Metlovi dosegli vsaj eno točko, če ne obe. Zdjaj ko zopet igra Gros in ko se je počasi vživel tudi Willi Berchtold, je optimizem upravičen.

Posebej pa bo potrebno v tej tekmi paziti na legionarja Tomažiča, ki vodi igro Metlovčanov. Trener Slanič še išče primerne igrarce, ki bi bil kos tej nalogi.

Zdjaj bo trener Fera pomladil moštvo

Labot — Železna Kapla 1:0 (0:0)
Železna Kapla: Rus 4, Kukovica 4, Uznik 4, Kaschnig 3, Grubelnig 3, Geradnik 3, Preschern 3, Travnik 3, Sporn 3, Rozman 3, Kuchar 4 (62. Jenschatz 0, 83. Schorli 0).
Labot, 150 gledalcev
Sodnik: Schatz (slab)
Strelec: Stempfer (86.)

V I. polčasu so Kapelčani nadigrali nasprotnika, toda zadetka ni bilo. V 68. minuti je Sporn celo dal gol, toda sodnik ga ni priznal. Štiri minute pred koncem pa je domačinom uspel srečen gol, ki je odločil igro.

Miklau in Schorli od začetka

Trener Fera bo po tem porazu moštvo nekoliko spremenil. Proti Šmihelu v Labotski dolini bosta od začetka igrala napadalec Adi Miklau in branilec Erich Schorli. Pod danimi pogoji bi bil trener Fera s točko zadovoljen.

Bo tokrat igral od začetka: Erich Schorli

Podliga: v Bilčovsu ni bilo tekme

Vreme v Bilčovsu ni dopustilo, da bi odigrali tekmo proti Treibachu. Tekmo so preložili na četrtek, 1. novembra. V 1. vigradnem kolu pa mora Bilčovs nastopiti v Mostiču, ki je sicer zadnji na lestvici, vendar Bilčovščani ne smejo pozabiti, da se igralci Mostiča borijo za preživetje.

Podliga vzhod:

1. Vetrinj	13	7	6	0	25:4	20
2. Velikovec	13	7	5	1	33:14	19
3. Treibach	12	7	5	0	31:12	19
4. Žrelec	13	7	4	2	31:13	18
5. Žitara vas	13	5	6	2	17:11	16
6. Rožek	13	6	3	4	24:22	15
7. Oberglan	13	6	2	5	27:32	14
8. Liebenfels	13	4	4	5	24:25	12
9. Bilčovs	12	3	3	6	14:19	9
10. ASV	12	2	5	5	18:25	9
11. Ruda	13	1	6	6	16:34	8
12. Šentandr.	13	3	1	9	15:40	7
13. Šentlenart	13	1	4	8	11:21	6
14. Mostič	12	2	2	8	18:32	6

Vse je odprto in napeto — SAK ima dobre karte

Vse je spet odprto v koroški ligi — ker je Trg izgubil, SAK in Pliberk pa sta zmagala. V zadnjih dveh kolih igrata še oba proti Trgu, ki se verjetno že trese.

Zmaga brez težav

Klopinj — SAK 0:3 (0:2)
SAK: Oraž 5, F. Sadjak 4, Kreutz 4 (62. Wieser 0), A. Sadjak 5, dr. Ramšak 5, M. Sadjak 4, Krausler 4, Stanislavjevič 4, Šmid 4, Lippusch 4, Blažej 5.
Kamen, 400 gledalcev
Sodnik: Harring (povprečen)
Streli: M. Sadjak (36.), Blažej (41, in 77.)
Rdeči karton: Ratkič (74.)

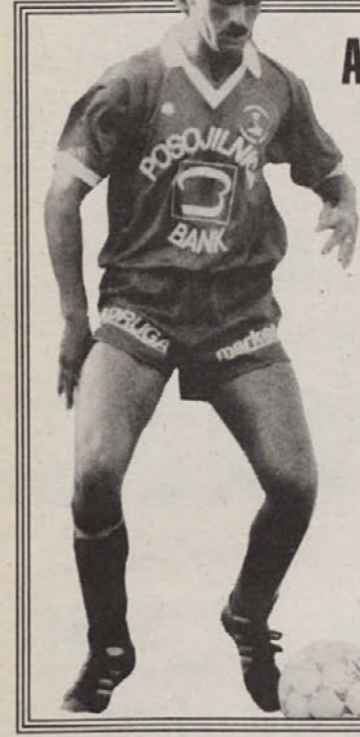
Lani je SAK v Kamnu že vodil z 0:3, a je nazadnje vseeno oddal točko. Letos je spet vodil 0:3; tega vodstva ni več izpustil iz rok. Že v 36. minuti je Marjan Sadjak po lepi podaji Walterja Krauslerja povedel na 0:1. Nato je SAK igral zelo zbrano in je po lepi akciji povedel na 0:2. Adi Blažej se je spet spomnil svojih goleadorskih kvalitet in premagal vratarja Sagmeisterja. Adi Blažej je potem v II. polčasu, v 77. minuti, z izredno lepim strelom dal svoj drugi gol.

Predvsem je bila obramba z liberom dr. Ramšakom in Lojzetom Sadjakom zelo trdna, sredina z mladim Šmidom pa je zelo uspešno gradila igro iz ozadja.

Klopinj z Richardom Urankom (ki je lani igral za SAK), pa je enostavno premalo prispeval k igri. Po nepotrebni je bil ob koncu izključen še kapetan Ratkič, ki bo moštvo zdaj gotovo zelo manjkalo.

Tako gre naprej

V 1. vigradnem kolu igra Pliberk v Trgu, Slovenski atletski klub pa na tujem v Mölltalu. V 2. vigradnem kolu mora Trg potem v Celovec k SAK; Pli-

Adi Blažej — trenutno najboljši strelec SAK

Letos je prišel Adi Blažej iz Globasnice, kjer je lani zatresel kar 24 krat mrežo v eni sezoni. SAK je nevarnega napadalca seveda takoj pridobil, in to upravičeno. Doslej je dal 6 zadetkov (+ 2 v pokalu) in je s tem najboljši strelec SAK.

„Še več pa jih bom dal vigradi,“ je prepričan Adi, ki je ravno proti svojemu bivšemu klubu Klopincu (tam je začel igrati nogomet) dal dva gola. „To je kot božič in velika noč naenkrat“, se je veselil simpatični igralec, ki je postal že cel SAK-ec.

Christian Wölbl — trenutno najboljši strelec v ligi

Marsikdo se bo vprašal, zakaj je Pliberk kljub številnim izpadom tako daleč spredaj na lestvici. Trener Jagodič daje kratek in jasen odgovor: večji del se moramo zahvaliti Christianu Wöblu. In to gotovo drži, tudi v Mölltalu je dal Christian Wölbl zmagoviti gol — letos že dvanajsti.

Wölbl je prišel od Globasnice, igral tri leta pri SAK, nato pa ga je za lep denar odkupil Pliberk, ki pa ga hoče tudi v prihodnje za vsako ceno držati. Ponudbo od Sportkluba, Kremsa, Vienne tja do celovške Austrie je dosti, toda Wölbl hoče ostati v Pliberku.

Kratke športne novice

Wrolich dvakratni koroški prvak

Mladinski kolesar Peter Wrolich je na domačih tleh v Ločah pretekli konec tedna osvojil dva koroška naslova. Zmagal je na goro ter v dvojici. Nekaj dni prej pa je imel veliko smolo. Pred Modestovim domom v Celovcu so mu ukradli kolo, ki je vredno 30.000,— šilingov.

Tudi Stefan Kreutz zmagal

Pri rekreativcih je zmagal na koroškem kolesarskem prvenstvu Stefan Kreutz z Blata pri Pliberku. Kreutz vozi za kolesarski klub Velikovec.

OBJAVA

Ženska telovadba vsak ponedeljek od 18.30 — 19.30 na Zvezni gimnaziji za Slovence

SAK je na uspešni poti in je zmagal v Klopincu gladko 0:3.
Z leve: Walter Krausler, Ratkič, Miklau, Lippusch in Lojze Sadjak. Foto: Fera

Dober večer, sosed na Radišah

„Hrabro v novi čas hitimo“ spodbuja avstrijska zvezna himna. Danes, ko z nemško govorečimi prijatelji skupno proslavimo avstrijski državni praznik in v dneh, tednih in mesecih, ko smo priče tako pomembnim preobratom v našem Svetu, je menda na mestu, da se vprašamo, ali je res potrebno, da nas tako opevana hrabrost tolikokrat zapušča.

Tako je m. dr. dejal predsednik SPD „Radiše“ Tomaž Ogris v pozdravnem govoru kulturne prireditve ob avstrijskem državnem prazniku „Dober večer, sosed — Guten Abend, Nachbar“, v četrtek, 25. oktobra 1990, v kulturnem domu na Radišah. Izrazil je tudi prepričanje, da je bila pot, ki so jo društveniki ubrali pred desetimi leti, pravilna.

Zato velja vse priznanje tistim, ki so se na začetku ojuščali in storili z radiškim društvom ta korak. To še posebej velja za Mešani zbor iz Grebinja, pod vodstvom Hansa Mosserja, za pevski krožek iz Žrelca, pod vodstvom Heinza Fischerja, in za pesnika Franza Stimpfla, ki so sodelovali tudi že na prvi prireditvi pred desetimi leti. Pot skupnega praznovanja bo SPD „Radiše“ hodilo tudi v bodoče, pa čeprav bi bilo potrebno še naprej večjemu in krepkejšemu sosedu prigovarjati, ga spodbujati in mu pomagati, da na tej poti v novi čas ne bo omagal.

Hans Mosser, zborovodja Mešanega zbora iz Grebinja, eden izmed gonilnih sil te prireditve, je v svojih „mislih k prazniku“ m. dr. nakazal „težko“ pot do ureditve te dvojezične prireditve, in sicer za obe strani. Tako se npr. nekateri Radišani niso mogli spoprijazniti z idejo, da bodo „rjave čete“ pele v njihovem kulturnem domu, Grebinjčani pa so doma veljali za odpadnike, ker so se odzvali kot eno prvih nemških društev vabilu slovenskega društva. Šele po skupnem nastopu so se prav za zavedali, kaj so doživeli na Radišah — skupno praznovanje državnega praznika. „Zanimivo je, da so koroški Slovenci tako zavedni Avstrijci. Mi sami še nikoli nismo tako praznovali tega praznika,“ je dejal Hans Mosser. Na splošno pa vidi v teh prireditvah možnost za nov način srečanja obeh narodnih skupin v deželi.

Prireditve, ki so jo dobro obiskali domačini in drugi občani, tako slovensko kot tudi nemško govoreči, so se udeležili tudi župan žrelske občine, številni občinski odborniki in župnik Ludvik Jank.

Kulturni spored so poleg omenjenih gostov oblikovali še mešani pevski zbor, otroška in mladinska skupina in recitatorji SPD „Radiše“, učenci Glasbene šole na Radišah ter pesnica Maja Haderlap.

V soboto in nedeljo,
10. in 11. novembra

Z nami na stari slovenski običaj martinovanja

Martinovanje je slovenski običaj, na katerem krstijo mlado vino in ta dogodek primerno proslavijo. Naš tednik se bo tega dogodka udeležil — pridite tudi Vi z nami in doživite dva čudovita in zanimiva dneva v Čateških toplicah v Sloveniji.

Višek dvodnevne izleta bo v soboto zvečer, ko bodo krstili mlado vino; seveda bo sledila slavnostna pojedina ob domači glasbi in zabavi.

Odpeljali se bomo v soboto zjutraj, tako da bodo imeli vsi tudi čas, da spoznajo Čatež, kjer bo v hotelu tudi možnost za kopanje v bazenu (to možnost imamo seveda tudi v nedeljo). Na razpolago je seveda tudi masaža in druge ugodnosti, ki jih nudijo.

Zvečer pa se odpeljemo na grad Mokrice, kjer čaka velika pojedina in odlična zabava z glasbo. Za večerjo nam bodo pripravili:

aperitiv
1/2 l vina
1/2 l mineralne vode

domača klobasa
goveja juha z
domaćimi rezanci

glavna jed
pečena goska
mrežna pečenka
mlinci
pečeni krompir
solata (več vrst)

sladica
ajdova potica in
mokriška kremna rezina
turška kava

***

Glasba in zabava bo na gradu, dokler bodo gostje želeli. (Za vse tiste, ki pa bi radi šli nazaj v hotel nekoliko prej, bo poskrbljeno.)

Cena:

990,- šilingov

V ceno je vključen polni penzion v hotelu, večerja na gradu Mokrice, prevoz z avtobusom podjetja Sienčnik; poskrbeli pa bomo tudi za jutranje posebno presenečenje za vsakega udeleženca.

Prijave: NAŠ TEDNIK
telefon 04 63 / 51 25 28 / 21

ODHODI: 7.00 Dobrla vas — Sienčnik; 7.15 Šmihel — Zadruha; 7.20 Pliberk — Zadruha; 7.35 Škocijan — Posojilnica; 8.00 Celovec — Mohorjeva; 8.20 Borovlje — Koženava, gostilna Mlečnik.

